Ն. 7018 | 1908 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 6 | ՃՈՒՄԱԱ. ԷՐԹԷՍԻ | ՇԱՊԱՆ 23 | 1908 ՍԵՊՏՄ. 19 ԷՖՐԷՆՃԻ | 24ՆՃԻ ՍԷՆԷ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԻՒՏԻՐԻ
ՏԱՎԱՅ ՎԷՔԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ
Ն. 20

Կազէթայա այիտ ՚մէվատտ հագգընտա սահիպը իմթիյազա միւրաճաաթ օլունուր: Սահիպը իմթիյազըն իմզասը վէ կազէթանըն մօհրը մախսուսըյլա մաթպաանըն մաթպու մագպուզլար թէէտիյաթը նաղտըզ միւթէպէր վէ մէյրու օլաճագ տըր:

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

1877 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ ԹԷԷՍԻՍ ԻԹՄԻՇ ՏԻՐ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՄԻԼԼԻՅԷ, ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ ՎԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ՍԷՐՊԷՍԹ ԿԱԶԷԹԱ

20 ԲԱՐԱ — 20 ԲԱՐԱ

جريدهٔ شرقيه
ديكران جيوه‌لك ١٢٩٣ سنه‌سنده تأسيس اتمشدر
صاحب امتيازى جيوه‌لكيان

DJERIDÉI CHARKIÉ
FONDÉ EN 1877
Directeur-Propriétaire
AGOP DJIVÈLÈGUIAN
AVOCAT
Avenue de la Sublime Porte
No. 20

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէտէլի օլարագ	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
ՍԹԱՆՊՕԼ	140 ղշ.	70 ղշ.	45 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	150 ղշ.	80 ղշ.	40 ղշ.
ՄԷՄ. ԷՃՆԷՊԻԹԷ	32 ֆր.	17 ֆր.	10 ֆր.

Մէճմուայէ 20 ղրշ. տան

ԵԷՆԻ ԹԱՐԻԽԻ ԹԷՖՐԻԳԱՄԸԶ

ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Էլլի էլլի պէշ սէնէտէն պէրու վէ տահա զիյատէ Եվրօպա տէվլէթլէրինի իշգալ խալըն Շարգ Մէսէլէսինին պիւթիւն սաֆհալարընը հավի օլան պիր թարիխի Ֆրանսըզ մաարուֆ թարիխնիւվիսլարընտան պիրի զայէթ միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ նէշր իթմիշ օլմաղլա, թէրճէմէթէն թէֆրիգա սուրէթիյլէ պու կիւնտէն իթիպարէն նէշր իթմէյէ պաշլայօրըզ:

Ումում Օսմանլըլարըն վէ պիլխասսա միլլէթիմիզէ պիլինմէսի վէ էօյրէնմէսի լազըմ պէօյլէ պիր թարիխի օգույանլարըմըզ թարաֆընտան գէմալը մէրագլա օգունաճաղը թապիի տիր: Իշպու թարիխտէ 1853 սէնէսինտէն իթիպարէն թա շու սօն տէվրը ինգըլապա վէ մէշրութիյէթը խտարէյէ գատար Շարգ Մէսէլէսինին գէսպ իթտիկի պիւթիւն աճվալի բէգ վազիհ պիր սուրէթտէ մէյտանը ինթիշարէ չըգարմըշ, վէ էզճիւմլէ Էրմէնի մէսէլէսինտէն (1895—96), Պէրլին ահտնամէսինին Էրմէնիսթանա աիտ 61նճի մատտէսինտէն, Ինկիլիզլէրին Էրմէնիսթան հագգընտաքի նազարլարը վէ սաիրէտէն տախի պահս իթմիշ տիր:

Իշթէ պէօյլէ մուհիմմ պիր էսէրի պու կիւնտէն իթիպարէն նէշրէ պաշլամըշ օլտուղումուզ օգույանլարըմըզըն էնզարը գըրաաթընա արզ իլէ գէմալը տըգգաթլա թաագիպ իթմէլէրինի թավսիյէ իտէրիզ:

"ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻ"

ԹԷՖՐԻԳԱ ՍՈՒՐԷԹԻՅԼԷ ՊՈՒ ԿԻՒՆՏԷՆ ԻԹԻՊԱՐԷՆ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱՏԱ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷ ԻՀԹԻՄԱԼԻ ՎԱ՞Ր ՄԸ ԵՕԳ ՄԸ.—ԻՐԱՆ ԱՀՎԱԼԻ

Ֆաս մէսէլէսինին պաշլանկըճը մալիւմ տիր. Ֆրանսա իլէ Սբանիանըն Ֆաս իշլէրինտէ պիրլիքտէ հարէքէթ վէ մուամէլէ խտէճէքլէրի անլաշըլմասը ուզէրինէ Ալէմանիա իմբէրաթօրը հաղմ. Կիյէօմ հազրէթլէրի Թանժէրը Սէֆէրի պէհանէսիյլէ բիւքիւլպինէ մախսուս եաթ իլէ Թանճայա օղրամըշ. օրատա մալիւմ օլան նութգը միւհիմի իրատ իթմիշ իտի: Շու միւտախալէնին Ֆրանսա իլէ Թէվլիտ իթտիկի պօլիթիգա մէսէլէսի անճագ Էլճէզիրէ գօնֆէրանսընըն գարարլարըյլա նէթիճէլէնմիշ:

Ֆրանսա՝ Ֆաս իշլէրինէ միւտախալէ իթմէք հագգընը ալըր. թէտրիճա Ֆասըն սահիլը զապթինէ տօնանմա վէ ասքէր սէվք խըլըրտը նիհայէթ Ֆաս հագիմի իլէ Մօլլա Հաֆիզ արասընտա միւսատէմէ վէ մուհարէպէ գուհուր իթմէճէյէ գատար պիր չօգ հարպ վագալարը ճէրէյան էթտի: Ալէմանիա պու սըրատա սիւքիւթ խտէտուրարքէն, Մօլլա Հաֆիզըն ղալէպէի գաթիյէսի վէ իլանը հաքիմիյէթ իմքեանը հասըլ օլընճա իմբէրաթօր Կիյէօմ հէնիւզ միւտաֆաայա պաշլայըպ Մօլլա Հաֆիզըն թաստիգը հաքիմիյէթի թէքլիֆինի Եվրօպա գապինէլէրինին գուլագընա իսալ էյլէմիշ տիր:

Շու քէյֆիյէթ մուհիմմ պիր հավատիս արայան Եվրօպա կազէթալարը իչին պէօյլէ պիր սէրմայէի պահս ու մէզգալ օլտու. Հէլէ Ալէման կազէթալարը չիտտէթլի մէգալէլէր եազտըլար. Ֆրանսանըն Ինկիլթէրա վէ Րուսիայա իթթիֆագտէն ֆասսա թէրվիճը մէրամ իթմէք էմէլինտէ պուլունտուղունը մուախէզէ խըթմըշ կէօսթէրտիլէր: Պազը կազէթալարտա Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրա արասընտա էսասլը օլան իթթիֆագա նազարէն, Ալէմանիա պէօյլէ պիր հարպ իճրասը միւմքինաթ մէրթէպէսինէ կէլտիկինի եազըյօրլար:

Պու գալէմ միւնագաշալարը արասընտա հագիգաթ նէ՞ իտի. Ալէմանիա՝ հագիգաթ բիւվայէթ խտիլտիկի վէճհլէ, Ֆաս իշլէրինէ միւտախալէ իթմէքլէ Ինկիլթէրա, Ֆրանսա իթթիֆագընա մէյտան օգումագ, պիր մէսէլէ մուհիմմէի սիյասիյէ վիւճուտէ կէթիրմէ՞ք մի իսթէյօր իտի: Պիր չօգ կազէթալար Ալէմանիայա պու ամալի իսնատ խտան կէրի տուրըյօրլար իտի. մէսէլէ քէսպը էհէմմիյէթ էյլէտի:

Կազէթա մուխպիրլէրի ումուրը սիյասիյէյէ վագըֆ օլան բիճալը տէվլէթ իլէ կէօրիւշմէկէ գալգըշտըլար. իշին մահիյէթը սիյասիյէսի արթըղըճա արթտը:

Բիճալը սիյասիյէ իլէ վուգու պուլան միւլագաթլարըն էն միւհիմմինի սօն պօսթա իլէ կէլէն «Թան» կազէթասը մէտարը պահս վէ միւթալէա իթմիշ տիր: Լօնտրատա նէշր օլունան «Սթանտարտ» կազէթասընըն մուխպիրը մախսուսը ախիրէն Ալէմանիա խարիճիյէ նազըրը Մ. տը Պիւլօվ իլէ կէօրիւշմիշ: Ալէմանիանըն Ինկիլթէրայա գարշը օլան ամալի հագգընտա պազը իզահաթտա պուլունմուշ տըր:

Գօնթ Պիւլօվ պու միւլագաթտա պէրմիւթատ նէզաքէթլէ էմնիյէթպախշ խտարէի քէլամ էյլէմիշ տիր: Միւշարիլէյհ «հարպը մէշում» նամի Ինկիլթէրա, Ալէմանիա մուհարէպէսի վուգու պուլաճաղընա ինանմայօր: 1875 սէնէսինտէ «պու մուհարէպէ վուգու պուլաճաղընա ինանմագ ահմագլըգ տըր» տէտիկի կիպի, շիմտի տէ «Ալէմանիատա հիւմը նիյէթ վէ նուֆուզ սահիպի պիր ատամ պուլունմազ քի Ինկիլթէրայը իսթիլա կիպի պիր ֆիքրը մէճնունանէյի խաթըրտան կէչիրսին» տէյու խտարէի լիսան էյլէմիշ տիր:

⁂ Թիւճճար վէ քէթէպէ սինըֆընտան 200 տէն զիյատէ Իրանլը կէչէն յուլիւսըն 18ինճի կիւնիւ հիւքիւմէթը Օսմանիյէնին Թէհրան սաֆիրի սէֆարէթխանէսինէ կիտէրէք, Շահըն նէ սէպէպէ մէպնի Իրան մէճլիսը մէպուսանընը թօպա թութտուրտուղունու վէ նէտէն տօլայը չիմտիյէ գատար Թէպրիզտէ մուղաթէլէլէրին տէվամ իթմէքտէ օլտուղունու պէյանլա միւգէլիւր հալլէրտէն վէ պիր տէ հիւրրիյէթ վէ մէճլիսը միլլի թարաֆտարըղըյլա պիլիթիհամ պիր չօգ քէսանըն խանէլէրի կէճէ պասըլարագ քէնտիլէրի թէվգիֆ վէ էշիալարը եաղմա վէ հաթթա խանէլէրի իհրագ խըլընմագտա պուլունտուղունտան պահսլա ճան վէ մալլարընըն էմին օլամամագտա պուլունտուղլարընտան տօլայը շիքեայէթ իթմիշ օլմալարը ուզէրինէ, սէֆարէթը Սէնիյէճէ Շահ նէզտինտէ իճրա գըլընան խուսուսի թէշէպպիւս նէթիճէսի օլարագ, պունլարըն մալ վէ ճանլարընըն թահթը էմնիյէթտէ պուլունաճաղընա տաիր միւշարիւլէյհ թարաֆընտան միւլթէճիլէրին քաֆֆէսինէ միւպէյյին տէֆթէր վէրիլմիշ վէ նաղտան տէսթէ խաթթը Շահի վէ մէճլիսը միլլէթին իշ այ սօնրա խիֆգատա տավէթ խուլլէճէկի հագգընտա էվվէլճէ նէշր ու իլան խըլընմըշ օլան պէյաննամէ մանթըգընը թէճավիւզէն վուգու պուլան իֆասաթը չիֆահի ուզէրինէ, միւլթէճիլէր պիր հաֆթա գատար սէֆարէթը Սէնիյէտէ միւսաֆիր խալտըգտան սօնրա, արգուլարը վէճհլէ էվլէրինէ էմնիյէթի հավի սէֆարէթը Սէնիյէ մէօհիւրիյլէ մէօհիւրլի վարագալար վէրիլէրէք, քէնտիլէրի մուազզէզէն էվլէրինէ խաթէ խըլընտըգլարը վէ մէրգում ու նը սէֆարէթը Սէնիյէտէն աւտէթլէրինտէն պէրու հիւքիւմէթը Իրանիյէճէ հագգլարընտա խիլաֆը թէէմինաթ պիր կէօնա հարաքէթ վուգու իչիտիլմէտիկի վէ կէօրիւլմէտիկի վէ պունլար կիթտիքտէն սօնրա, պու հալին պիր տահա թէքէրրիւր իթմէմէսի իչին հիւքիւմէթը Իրանիյէ կէրէք սէֆարէթը Օսմանիյէնին վէ կէրէք տիկէր սէֆարէթլէրին պուլունտուգլարը Շէմրան խոլունըն էօթէսինէ պէրիսինէ սիւվարի վէ փիյատէ ասքէրի իգամէ իթմիշ իսէ տէ, սէֆիրլէրիմիզ Նուսուհի պէյին մուախխարէն վագը օլան միւրաճաաթը ուզէրինէ ասաքիրը մէրգումէնին գալտըրըլտըղը Թէհրանտան պիլտիրիլիյօր:

⁂ «Թայմզ»ըն Թէպրիզ մուխպիրինտէն,

Թէպրիզտէ ահվալին սալիմ պիր նէթիճէյէ վիւսուլի իհթիմալի եօգ կիպի տիր:

Շու չէհրին չըմալ թարաֆլարընտա պու անէ գատար կէօրիւլմէմիշ պիր չիտտէթլի միւճատէլէ տէվամ իտիյօր: Սոն իւչ կիւնտէ 5—6000 քիւչիւք գուվվէի խամպարիյէ ալտըղընտան, պու սապահ հիւճումա պաշլատը վէ տէօրթ թօփ իլէ չէհրի սաաթլարճա տէօյտիւ:

Միւգաքէրաթ պու սապահ գաթի պիր սէքթէյէ օղրամըշ օլսա կէրէք, միւսալէմէթ նամընա ֆէվգէլատէ պասիրէթ վէ ֆաալիյէթ իլէ հարէքէթ իթմիշ օլան Ինկիլիզ վիս գօնսօլօսը Թէպրիզ սէրամէտանը Թիւճճարընտան ինթիխապ խըլըն 60 մէպուսը ամիւտտէվլէյէ իրսալ վէ թագտիմ իթմի, նէթիճէի միւզաքէրէ օլարագ այնիւտտէվլէ գուրան անքեամընա միւթէնէտտ սուրէթտէ մուխալիֆ պիր խտարէի մէշրութէ խաթիրասը ալա տիյէնմէյէճէկի վէ գապուլ օլունմայաճաղընը սէօյլէտի. վէ պու իսէ եէկեանէ մէվզուը միւճատէլէ օլտուղընտան, պաշտէմա իթիլաֆ իչին սարֆ խըլէճէք մէսաի սէմէրէսիզ գալաճաղը անլաչըլտը:

Ագըպէթը հալ նէյէ միւնճէր օլուրսա օլսուն, Ինկիլիզ գօնսօլօսը էլինտէն կէլէն էյիլիկի եապտը, Թէհրանտա Ինկիլթէրա Րուսիա տէվլէթլէրինին միւշթէրէքէն հարէքէթ իթմէքտէ օլտուգլարընա նազարէն, պու պապտէ Րուսիանըն ժէնէրալ գօնսօլօսունըն տա մուավէնէթտէ պուլունմասը մէմուլ իքէն, էօյլէ պիր հարէքէթ վագը օլմամըշ վէ րիվայէթէ կէօրէ, պու զաթ Թէպրիզ մէպուսլարըյլա այնիւտտէվլէյի միւլագաթ իթտիրէճէկինի էվվէլճէ վաատ իթմիշ իքէն, պիլախարէ մէպուսլարըն միւրաճաաթընտա տիկէր պիր էճնէպի տէվլէթ մէմուրլարընըն տախիլ պուլունտըղը միւզաքէրաթա տա կիրմէյէճէկինի աչըգտան աչըղա սէօյլէմիշ տիր:

—Էկէր ֆէնա պիր գօգույը իզալէ իթմէք խըթէրսէնիզ գահվէ եագընըզ:

—Օթուզ պէշ սէնէ էվվէլ Ճափօնիատա պիր կազէթա վար իքէն պու կիւն 900տէն զիյատէ կազէթա վար տըր:

ԲՕՍԹԱԽԱՆԷԼԷՐԻՄԻԶ

Հուրրիյէթ սայէսինտէ նէզարէթլէր վէ գալէմլէր ազ չօգ նիզամա գօնըլմագտա տըր: Տիկէրլէրի գատար էլզէմ օլան չու պօսթախանէլէրիմիզ տախի պիրազ գըմըլտայըշ՝ ԳԱՆՈՒՆԸ ԷՍԱՍԻյէ աէֆֆընազար իմաշէլէր նէ գատար մուճիպը խոշնուտի պիր չէյ օլուր:

Շուրատա պուրատա, մահալլէ արալարընտա պուլունան քիւչիւք շիւպէլէրի պէրթարաֆ խըլըմ, զիրա օնլար էհէմմիյէթտէն արի, մէսարիֆ տէֆթէրինին պիր քէօշէսինտէ «սիւս» մագամընտա պէյհուտէ պիր մէսարիֆ տիր:

Օ քիւչիւք շիւպէլէր, պիր միւտիր ... էֆէնտիսինին քէյֆի մախսուսէլէրինէ այիտ օլուպ սապահըն 4ինտէ 5ինտէ աչըլըր, ագշամըլը տա 9-10տա գապանըր, պազը կիւն տէ հիչ աչըլմազ, զիրա մէքթուպլարըն մազպատընա վարմասընա արզու խըտէն պիր քիմսէ էօյլէ նէրէ մէքթուպ պրագմագ տիլէմէյի քէնտի պուլունմազ զաթէն:

Պէօյլէ շիւպէլէրտէ մէքթուպ միւրսիլի մէմուր, էվվէլա միւտիր էֆէնտինին ուշագը տըր: Պաշըրճա իշի միւտիր էֆէնտինին գահվէսի, ձասը տօլտլարընա կէօնտէրտիկի մէքթուպլարըն թէվզիի, սօնրա էհալինին մէքթուպը, թէլէկրաֆը, օտա էկէր միւրսիլի եօրկուն տէյիլ իսէ վէ եա միւտիրին կէօրիւլէճէք պիր իշի եօգ իսէ:

Պու սէպէպտէն թիւճճարըն չօղու պիր մէքթուպ կէօնտէրմէկինտէ ուշաղընա, «Օլմայա քի շիւպէյէ վէրէսին, տօղրու Եէնի-Ճամիյէ կէօթիւր» տէյու թէքրար պէ թէքրար իխթար իտէր: Կէլէլիմ ԵԷՆԻ-ՃԱՄԻ մէրքէզ պօսթախանէսինէ:

Պու, տիկէրլէրինէ գըյասէն արգաճըգ գատար ֆարգլը տըր:

Գապուսըն եանընտա կիւնլիւք տէնիզ պօսթալարընըն պիր ճէտվէլի վար տըր, էկէր ալտընտաքի օգունմագ թարիխէ պագմազսան եանըլըրսըն, վէ եախօտ պազըլ աա «պու կիւն պու պօսթա վարմըշ» տէյսէն՝ եինէ եանըլըրսըն. չէօյլէ քի՝

Մէզքիւր ճէտվէլէ նազարէն սաաթ 3տէ Սամսօն, Թրապիզօն վէ սաիրէ պօսթալարընըն գալգմասը լազըմ տըր:

Սաաթ $2\frac{1}{2}$տա պօսթախանէյէ կէլիրսին, պիրինճի կիշէյէ միւրաճաաթ իտէրէք սօրարսըն էմին օլմագ իչին.

—Պու կիւն Թրապիզօնա պօսթա եօգ տըր.— ճէվապըն ալըրսըն:

—Թահթատա եազըլըմըշ, օ նէ:

—Սէն օնա նէ՞ պագարսըն:

. . .

Իքինճի կիշէյէ միւրաճաաթ խտէրսին:

—Պու կիւն Տրապիզօն վա՞ր մը:

—Վար:

—Սաաթ գաչտա:

—Իքիտէ գալգար.

—Թահթատա իւչ եազըլըմըշ նէ.

—Սէն օնա պագմա.

—Եանըլըշլըգտըր էֆէնտի եազըյը տէմէ նէ.

—Օ պիլմէզ, խաթէր խաէն տէնիզ մէմուրընա սիւալ էթ,

Տօղրու չըգարըսըն տէնիզ մէմուրընըն օտասընա, իչին եօգ խաէ տէնիզ մէմուրը արա տուր. քի՛մ պիլիր նէրէլէրտէ կէզիյօր:

Ձար նաչար իներսին թէքրար աչաղը վէ պու տէֆա իւչիւնճի վէ սօն կիշէյէ միւրաճաաթ իտէրսին:

—Տրապիզօն վա՞ր մը պու կիւն.

—Վար:

—Գալգտը՞ մը.

—Խայր սաաթ տէօրթտէ գալգաճագ:

Ձէգաբըզ մէքթուպըն վէրիրսին կիտիպ կիտէճէկինէ շիւպհէլի...

Վագըթ ագշամ տըր. սաաթ 11-$11\frac{1}{2}$ սուլարը, մազազայն գապանմագ վագթը...

Հէր մաղազատան պիրէր ուշագ, էլինտէ մէքթուպ տէսթէսի Եէնի Ճամիյէ գօշար: Պիշարէլէր գան թէր պուլանմըշլար, զիրա պիր ան էվվէլ իշլէրինի պիթիրիպ վափօրա վէ եա չըմէնտէֆէրէ եէթիշէճէքլէր:

Իւչ կիշէտէն եալընըզ պիրի աչըգտըր. օնունտա էօնիւնտէ 200-300 քիշի սըրըթ սըրըթա ճաարտըլա խըթթիֆի կիպի տօլու:

Մէմուր էֆ. պիր թարաֆտան մէքթուպլարը տամկալար, տիկէր թարաֆտան... պուլ սաթար. 20 ղշ.լըգ պուլըն հիսապընը պուլմագ իչին 3 սաաթ օղրաշըր, եօքլէտէ, վափօրը գաչըրան, թրէնի գաչըրան, սաաթընը չալտըրան, մէքթուպը տէւշիւրիւպ պուլամայան, էլինտէքի պուլլարը եէրէ տէօքիւպ այագլար ալթընտա գալըպ խըտէն պիւչարէլէր պէքլէյիպ տուրուրլար:

Զանիլամ էթ էյի ուզանտը: «մանտա պօսթ., գօլի պօսթ» վէ սաիր տաիրէլէր հագգընտա պահս իթմէք պէյհուտէ տիր, պիրպիրլէրինտէն աչաղը գալմազլար:

Պօսթա նէզարէթի պու կէօնա եօլսըզ թէնպէլ մէմուրլար գուլլանմայըպ օգումագ պիլէն-հիսապա աշնա օլան մէմուրլար իսթիխտամ իթսէ, տէվլէթըն պօսթա վարիտաթընա ֆայտէլի օլուր, զիրա թիւճճարըն չօղու պու կէօնա եօլսըզլուգլարտան հիչ խոշնուտ տէյիլ:

ԳՐԻԳ-ՀԱՄ

—Եալընըզ Չին վէ Ճափօնիատա թէլէֆօն նէֆս իթմէք գանունի տիր:

—Անամտա էրքէք, գատըն անը թարգատա կիյինիրլէր:

)(1)(

ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԸԼ

ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻՆԻՆ ՔԷՍՊ ԻԹՏԻԿԻ ՀԱԼ

1853-1908

Պալգան չէպէհ ճէզիրէսինտէ վէ եա Անատօլուտա վէսի գարըշըգլըգլարա սէպէպ օլաճագ վէ Եվրօպատա պիր չօգ խիթթիլաֆաթըն զուհուրունա միւսթէլզիմ պիր ինգըլապը միւվազէնէյի մուճիպ իտէպիլէճէք խուսուսի սէպէպլէր՝ միլլէթը հաքիմէ օլան Թիւրքլէրլէ էսկիտէն պէրի թապիյէթը Օսմանիյէտէ իքէն, պու կիւն եա թէմամիյլէ նայիլը խթիգլալ օլմուշ վէ եախօտ խթիգլալ քէսպ իթմէք իչին հէնուզ չալըշմագտա պուլունմըշ օլան գավմլար արասընտա ասըրլարտան պէրու տէվամ խտէ կէլէն միւնազաաթը տայիմէ վէ միւթէմատիյէտէ արամագ լազըմ տըր: Իշթէ Շարգ մէսէլէսինին էսասընը՝ պու միւնազաաթ թէշքիլ իտէր:

Օսմանլը հիւքիւմէթինտէն այրըլան Պալգան հիւքիւմէթլէրի՝ հալա Թիւրքլէրին թահթը թապիյէթինտէ գալմըշ օլան գավմլարա պիր միսալ օլարագ, պու միլլէթլէրտէ խթիգլալ ֆիքր ու սէվտասընը ույանտըրտըղընտան, բէգ ուզուն սիւրէն սիւքիւթ վէ ինգըյատ իլէ սահիֆէի թարիխտէն սիլինմիշ զանն օլունան գավմլար տա՝ սահնէի սիյասիյաթտա քէնտիլէրինի կէօսթէրմէյէ պաշլամըշլար տըր:

Պու սուրէթլէ էվվէլա Պալգանլարտա պիր Արնավուտլուգ մէսէլէսինին թէշէքքիւլիւյլէ տահա զիյատէ թէշէվվիւշ իթմիշ պիր Մաքէտօնիա մէսէլէսի, Ատալար տէնիզինտէ պիր Կիրիտ մէսէլէսի, Ասիատա պիր Էրմէնի մէսէլէսի մէվճուտ օլտուղը կիպի, իխթիլալ հարաքէթը՝ Իսլամ գավմլարը արասընտա տա եայըլմագտա, վէ զարպի Ասիանըն հէնուզ գարանլըգտա պուլունան եէրլէրինտէ պիր տէ Արապ մէսէլէսի պաշ կէօսթէրմէքտէ տիր: Քէնտինի արայան պիր գավմ ագըպէթ պուլուր, վէ գօմշուլարընտան տէրհալ թէմէյյիւզ խտուպ եաշամաղա պաշլար:

Պիր թարաֆտան Բատիշահ իլէ հիւքիւմէթի վէ Թիւրքլէր, տիկէր թարաֆտան Օսմանլը հիւքիւմէթի խտարէսինտէն խէլաս չարէսինի արայան գավմլարըն զէմանըն իգթիզասը վէ միւսաատէսինէ կէօրէ ազ չօգ քէսպը չիտտէթ խտէն տայիմի զայրէթլէրի... Իշթէ Շարգ մէսէլէսինին էն պասիթ վէ խուլասայի ունսուրլարը: Պու իքի ունսուրըն պիրպիրինէ նիսպէթի բէգ պասիթ իսէ տէ, մուաատէլէյէ պիր ունսուրը խթիլաֆ վէ թէրէտտիւտ խուլալ խտէն իւչիւնճի պիր հասըմ վար տըր քի օ տա՝ Եվրօպա պէօյիւք հիւքիւմէթլէրինին միւտախալէսի տիր: Սուրէթը ումումիյէտէ վէ թարիխտէն խթիչհատէն տէնիլէպիլիր քի, Շարգ մէսէլէսինին պէօյիւք պուհրանլարը՝ Օսմանլը իւլքէսինտէ տայիմի օլան խըթիլաֆ վէ գարըշըգլըգլարըն սէպէպլէրինի իճատի մէնֆաաթլա վէ պիր մագսատա մուայէնէ սէվգ վէ իտալ իչին Եվրօպա պէօյիւք հիւքիւմէթլէրինտէն պիր վէ եա պիր գաչըմըն թէշվիգ վէ թէհյիճ իթմէլէրի նէթիճէսի տիր:

Պուկիւն զարպի Եվրօպատա միլլէթլէրին վասի վէ գավի պիր մահիյէթտէ թէշէքքիւլ վէ թէէսսիւսլէրի՝ պու թարաֆլարըն կէնիշ մըգեասըտա թէշէպպիւսաթա իմքեան պըրագմատըղընտան, Եվրօպանըն պէօյիւք տէվլէթլէրի՝ հէնուզ խուսուսի պիր չէքիլ ալմայան վէ հուտուտլարը գաթի պիր սուրէթտէ ֆասլ ու թէֆրիգ խըլընմայան Շարգա եանի Պալգան չէպէհ ճէզիրէսինէ վէ ալէլխուսուս Թէսէրրուֆաթը սիյասիյէ վէ թէչէպպիւսաթը իգթիսատիյէ իչին բէգ էհէնի վէ վասի պիր սահէի իճրաաթ վէ միւտախալէ արզ խտէն Անատօլույա թէվէճճիհ էնզար րէգապէթ իթմէքտէ տիր: Շուրասընը խաթըրտան չըգարմամալը քի, Սիւէյշ, Չանագ-Գալէ, Գարա Տէնիզ պօղազլարը կիպի տիւնեանըն էն պէօյիւք տէնիզ եօլլարընա հաքիմ վէ տէնիզլէրտէ թէէմինը հաքիմիյէթ, սիյասիյաթտա թէէսիրը նուֆուզ վէ գուտրէթ իչին էլտէ պուլունմասը չարթ օլան ասքէրի նոգթալարըն սահիպը մէշրու հիւքիւմէթը Սէնիյէ տիր:

Հինտիսթանա կիտէն եօլլարըն քեաֆֆէսի՝ հիւքիւմէթը Օսմանիյէյէ այիտ արազիտէն վէ տէնիզլէրտէն կէչէր, պու սէպէպլէ տիր քի պիր ասըրտան պէրու Եվրօպատա վիւճուտէ կէլէն էն միւհիմմ իթթիլաֆ վէ իթթիֆագլարըն մէրքէզի Շարգ մէսէլէսի օլմուշ, հէր իթթիֆագ էսնէ պու մէսէլէտէն տօլայը պօզ վէ եա ֆէսխ խըլընմըշ տըր. պունլարտաքի ամալ վէ մագսատլարը հագգըյլա անլամագ իչին պիւթիւն պու տէվլէթ ահտնամէլէրի, իթթիֆագլարը էսնէ պու Շարգ մէսէլէսինէ կէօրէ միւթալէա իթմէք լազըմ կէլիր:

Վագըա պունտա տիկէր պիր չօգ հալլէրին տախի վէ թէէսիրի տէ գապիլը ինքեար տէյիլ տիր, ֆագաթ Օսմանլը հիւքիւմէթինէ գարշը թաագիպ խըլընէճէք պօլիթիգատա միւթթէհիտէն հարէքէթ՝ Եվրօպանըն պիւթիւն թէտապիր վէ թէշէպպիւսլէրինտէ էն միւհիմ պիր չարթ՝ մուվաֆֆագըյէթ վէ տէվամ տըր: Սէպէր Սօրէլ՝ Ֆրանսա իխթիլալընա գարշը իթթիհատ խտէն հիւքիւմտարլարըն՝ օն պէշինճի Լուիին ինթիգամընը ալմագտան զիյատէ, Բօլօնիա իխթիլալճըլարը վէ Թիւրքիանըն իսթիգպալի իլէ մէշղուլ օլտուգլարընը բէգ կիւզէլ կէօսթէրմիշ տիր:

19ընճը ասըր իչինտէ տէ այնը մահիյէթի հաիզ հատիսէլէրին պիր մէճմուասընա թէսատիւֆ խտէպիլիրիզ: Կէրէք Ֆրանսայա վէ կէրէք քէնտի քէնտիլէրինի խտարէ իթմէք խսթէյէն գավմլարըն պու հագգ վէ արզուլարընա գարշը պիր թէճավիւզ տէմէք օլան Ֆրանգֆօրթ ահտնամէսի՝ Ալէմանիա իչին պիր միւտտէթճիք մուզաֆֆէրիյէթինի թէէմին վէ թէէյիտ իթմէք լիւզումընը վիւճուտէ կէթիրտի քի պիր խայլի զէմանլար Եվրօպանըն քեաֆֆէի թաավվուրաթ վէ թէշէպպիւսաթընտա պու ինթիյաճըն էսէրլէրի կէօրիւլմիւշ տիր:

Պունտան պաշգա պիր զէմանլար վէ պէլքի հալա, իւչ իմբէրաթօրլար իթթիֆագը, Իթթիֆագը միւսէլլէս, Իթթիֆագը միւսէննա կիպի թապիրաթ իլէ անըլան վէ ազ չօգ տէվամլը, ազ չօգ սամիմի օլան սիյասի իթթիֆագլարըն զուհուրունի, թէքեամիւլ վէ ինգըրազլարը Շարգա մախսուս պիր չէքլ վէ սուրէթ ալթընտա օլարագ վէ պիլխասսա Պալգան հատիսէլէրի նազարը տիգգաթա ալընարագ միւթալէա իթմէք լազըմ կէլէճէկինին տահա պիր գաչ միսալինէ թէսատիւֆ խտէճէյիզ:

(Տէվամը)

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ԹԻՒՐՔԼԷՐ ԷՐՄԷՆԻԼԷՐ

«Սաատէթ» կազէթասընըն սէր մուհարրիրի Ահմէտ Ճիյա պէյ թարաֆընտան մէզքիւր կազէթատա աթիտէքի մէգալէ նաշըլմըշ տըր.

«Ալթը իւզ սէնէ տիր հէմահէնկը վէ֊ ֆագ օլարագ պիր հայաթը միւշթէրէ֊ քէ, պիր սայը միւթէրաֆիգ, պիր սավ֊ ֆէթը միւթէգապիլէ, պիր հիսսը վէ֊ տատ վէ սաատագաթ իլէ բէրվէրտէ օլան Թիւրքլէր վէ Էրմէնիլէր ֆիքըր միւ֊ սապէրէթտէ պիր մէթանէթը պիմիսալ իպրազ էտիյօրլարտը. Իւքտիւկէրինին ճիատէն տօսթը, մուլյինի, բէֆիգի, պիր վաթանըն, պիր հիւքիւմէթին էվլատը օլմագլա միւֆթէխիր օլան պու սամիմի արգատաշլար պիրիւքտէ վէ ֆիքրէն պիր սէվիյէտէ նաշատըգլարը կիւնլէր֊ տէ այնը խայալա, այնը սաատէթէ մա֊ լիք իտիլէր:

«Օ զէման արալարընտաքի մուավէ֊ նէթ հիչ պիր էճրի մատտիյէ միւպթէ֊ նի տէյիլտի. պիրպիրինէ մուավէնէթտէ վէ սատագաթտա տէվամ իտէն ճիատի֊ յէթ տիր քի, հասըտ նազարլարընը ճէլպ իտէճէք բատտէլէրէ վասըլ օլմըշ, վէ պիրինին կիրիֆթար օլտուղը էլէմ֊ լէրէ էօթէքինին ֆիիլէն թէէսսիւրը իպ֊ րազըյլա իւթիրաք իտէճէք ֆիւթիւվ֊ վէթքեարլըղը պու իքի ունսուրտան մա֊ տաարընտա կէօրիւլմէմիշ տիր:

«Ախլէագըն հէնուզ պօզըլմատըղը կիւնլէրին էն մէսուտը, էն պախթիյարը գալպը բաքը Թիւրքլէրլէ Էրմէնիլէրտէ պուլընըյօրտը: Պիրի խասթա իսէ տիկէ֊ րի օնը թէտավի իտէր, պիրպիրիյլէ տօսթ եաշար օլտուղընտան պու սուքիւթ տէվրէսի հէյէճանըղ կէչմիշ տիր:

«Եալընըզ իպտաէթ զէմանլարընտա պիրպիրինտէն այրըլան պու իքի պիրլէշ֊ միշ ունսուր զուլմըն ալթընտա էզիլի֊ յօրտը: Օսմանլը Էրմէնիլէր մէճհուլի֊ յէթի սիյասիյէմիզին ինհիտամընտա մանի օլապիլմէք իչին ճիւմլէմիզին հուսուլը ակեահիսինէ չալըշտըգլարը հալտէ ի֊ տարէի միւսթէպիտտէ պու սայ ու հա֊ միյէթի ֆէսատ իլէ թէֆսիր իտէրէք պիր հիսսը նալայըգ թէվլիտ իտէրէք Ֆրանսաընըն Սէն Պարթէլիմէլէրինի ան֊ տըրան միւէսսիֆ նէթիճէլէր հուսուլէ կէթիրտի: Պու նէթիճէլէրին մէսուլիյէ֊ թինին քիմէ աիտ վէ րաճի օլտուղընը Թարիխ Թային իտէճէք տիր:

«Ալթը իւզ սէնէլիք արգատաշըղա գամիլյան պու ճան եագըճը զէհր իլէ խասթա օլտուղըմըզ իչին էն հազիգ պիր Թապիպի սիյասի տէնմէյէ միւհթա֊ հազ օլան (Գանունը էսասի)նին թէտա֊ վիսինէ միւհթաճ իտիք: Իչթէ օնը ալ֊ տըք: Թասթալըղըմըզը իւմ, հուրրիյէթ հագիգաթլա չիֆալանտըրմագա չիթաապ իտիյօրըզ:

«Էյ աղիզ արգատաշլար, գարա կիւն֊ լէրիմիզտէ մէտէթքեարլըղլարընտան հէ֊ յէթը իւթիմալիյէմիզին միւսթէֆիտ օ֊ լտուղը պու գավմա պօրճլու օլտուղըմըզ չիւքրանը էսկի արգատաշըղըմըզա բիւ֊ ճու իլէ էօտէմէք իսթէյօրըզ: Տէրտ ար֊ գատաշը օլտուղըմըզ Օսմանլը Էրմէնի֊ լէրլէ աթիքէ պիր տէրէճէի ֆազիլէթ֊ տէ պուլունըյօրըզ: Պիր վաթան էվլա֊ տընտա, պիր ախլէագ, պիր հիմմէթ իլէ բէրվէրիլէնապ օլան պիզ Օսմանլըլարը պուճտան տահա պալա, տահա միւնա֊ սիպ, տահա համիյէթքեարանէ պիր մէս֊ լէք լայըգ օլամազ:

«Էսկի իւթիթրալարը Թաանի իտէն ալչագլար իւթիպատտ իլէ պէրապէր էէրին տիպինէ կէչտի: Վահաէթի մէվ֊ ճուտիյէթիմիզէ չիմտի քիմսէ թէճավիւզ իտէմէզ: Պիր Օսմանլը Թիւրք նէ հագ֊ գը մալիք իսէ, պիր Օսմանլը Էրմէնի տէ այնը հագգա մալիք օլաճագ տըր: Ալթը իւզ սէնէ պիր արատա սիւքիւն իչինտէ եաշամըշ օլան իքի բէֆիգի հա֊ յաթ պէլքի ալթը պին սէնէ տահա չու֊ սաատէթլէ եաշամալը, վաթանըն ֆու֊ յուզաթընտան, հիւքիւմէթին մուավէ֊ նէթինտէն, էֆրատըն մէսախիտէն իս֊ թիֆատէ իտէրէք պախթիյար օլմագա չալըշաճագ պիր զէմանա էլհամտիւլլահ վասըլ օլտուգ:»

ՃԱՊԹԻՅԷ ՆԱԶԸՐԸ ՇԷՖԻԳ

«Իւչ Կազէթա»տան.

Իչթէ տիւնտէն պէրու մազլիւրէ կէօչէն պիր իսմ քի, Թարիխը Օսմանի֊ նին սիյահ սահիֆէլէրինտէն պիրինի իշղալ իտէճէք տիր: Պու Շէրիֆ՝ Էսա֊ սէն մաէթհէսիւֆ Հալէպլի իտի: Ասլիյէ նէզարէթի տէվաիրինտէն նէ֊ թիճէրէք Էրմէնիլէրին իլք գանը վա֊ գըասընը Թէչքիլ իտէն Սասուն վագըա֊ սընտա նարալըղ (*) կէօսթէրտիյինտէն ակէթը գաթլ վէ զուլմ օլմագա լայըգ ատտ իտիլտի: Նազըմ բաշանըն ազլի իւզէրինէ Ճապթիյէ նէզարէթինէ կէ֊ թիրիլտի: «Էօլիւլէրինիզի խայր իլէ գիքր իտինիզ» պույուրըլմըշ իսէ տէ, Ճէնապը Հագգ պու գուսուրըմըզը աֆվ պույուրսըն. մաթպուաթ՝ զէպտան իտմէթ օլմագ հայսիյէթիյլէ միլլէթին գալ֊ պինտէ չու հէրիֆ իչիւն գաթէն տօլուպ թաշան իւթիպասաթը թէպլիղ մէճպուր գալըյօրըզ: Պու հէրիֆին, տահա տօղուսը ճանավարըն՝ ալէմը իւսանիյէթէ, սինէի վաթանա էլէմ զուլմ վէ թէ֊ ատտի խանչէրլէրիյլէ աչտըղը եարալա֊ րը հա՜նկը գալպ, վիճտան վէ րուհ ու֊ նուտապիլիր: Զաթլագ տիլ, եըրթըգ աղըզ, բիւ պիր սուրաթ, մուրտար պիր կէօզ: Շէֆիգին եարտըղը չէյլէր Թաա֊ տատ օլունապիլի՞ր մի: Ճապթիյէ Թէվ֊ գիֆխանէսի, հապսխանէի ումումի, բօլիս մէրքէզ գօմիսէրլիյի, տէվաիրի, սօնրա ումում Օսմանլը մէմլէքէթինտէ֊ քի մէնֆալար, հապսխանէլէր, գալէ֊ լէր, զընտանլար, պէլքի վէ պէլքի ագ վէ գարա տէնիզլէր, ֆըգան պատիյէ֊ լէրի...: Շէֆիգին նէլէր եարտըղը իքի այ սօնրա ինիգատ իտէճէք միւպարէք, ալի վէ սէվիմլի Մէճլիսը մէպուսանտա պիլսապիլէ մէյտանա չըգաճագ իտի: Ճէնապը Հագգ՝ պու խատիկեարա ևւնէ պիր մէրհամէթ օլմագ իւզրէ օ ուգու֊ պէթը տիւնեավիյէ վէ ճէխիմէտէն խա֊ գայը գուրթարմագը իհսան իտմէ:»

ԷՐՄԷՆԻԼԷՐ ՀԱԳԳԸՆՏԱՔԻ ԻՍՆԱՏԱԹ

«Սապահ» կազէթասը պալէտաաքի իւնվան իլէ ուզուն պիր մէգալէ եազա֊ րագ Էրմէնիլէր հագգընտա չու սօն կիւնլէրտէ վագը օլան իսնատաթըն նէ՛ տէրէճէյէ գատար պիսաս ու էսաս օլտու֊ ղընը կէօսթէրտիքտէն, Էրմէնիլէր ի֊ չինտէ մուխթարիյէթ համէսքեարը պիր մէճնունէ պուլունմատըղըն թէէսսիւլ պի֊ լէ օլրնամատըղը անլաթըլտան սօն֊ րա, տիյօր քի,

«Վէրտիկիմիզ իզահաթա մուգապիլ օրթայա չըգարըլտըղը մէրվի օլան Էր֊ մէնի գրալիյէթի (*) պայրաղընըն մա֊ հիյէթի նէտէն իպարէթ պուլընտըղընը սօրանլարտա պուլընաճագ. օ հալտէ սէօյլէյելիմ քի Գում գափուտա չէօյլէ պիր պայրագը կէօրիւլմէսի պիւթիւն պիւթիւն պիր մասալտան, պիր խայա֊ լը ամիլանէտէն իպարէթ տէյիլ տիր: Էր֊ մէնի գօմիթէլէրինինտէ այրը այրը քէն֊ տիլէրինէ մախսուս պիր ալէամէթը ֆա֊ րիգասը օլմասընա քիմսէ թէճաճիւպ էյ֊ լէմէզ: Հաթթա մէվճուտ օլտուղընը պիզտէ բէք ալէա պիլիրիզ. ֆագաթ պէօյլէ պիր ալէամէթին մութլագա պիր սուրի ֆիքրէ, գրալիյէթ Թէչքիլի կիպի մագսատլարա միւսթէնիտ օլտուղընը հանկի ագլ գապուլ իտէր: Ումում չէր֊ քէթլէրին, պէօյիւքճէ ակլէլէրին, վաքըֆ գումբանիալարընըն, գլիւպլէրին, սպօր ճէմիյէթլէրինին խուսուսի մարգալարը վար տըր: Պու կիւն Իթթիհատ վէ Թէ֊ րագգի ճէմիյէթինէ մախսուս պիր ալա֊ մէթը ֆարիգա օլտուղընտան եօգսա խա֊ պէրիմիզ եօգ մը: Զօգ գարիպ հալ՝ Պուլ Տիֆլիստէ ֆուլթալ կիպի օյունլարըն իճ֊ րասը իչիւն Թէէսսիւս իտէն պիր գլիւպ քէնտիսի իչիւն պիր ալէամէթ իճատը֊ նա լիւզում կէօրիւյօր, վէ պունա հագ վէրիւյօր տա, ամմա Օսմանըլըղա նա֊ մընա պու կիւնքի պէօյիւքլիւք Թէէսմին իչիւն հայաթընը ֆէտա իթմէյէ ահտ էյ֊ լէմիշ պիր գօմիթէնին ալէամէթի պու֊ լընմասընա նէ՞ տէն իթիրազ իտիլիյօր. Հէմ տէ քի՞մ իթիրազ իտիյօր. հիւքիւ֊ մէ՞թ մի. խա՛յր: Ճէմիյէ՞թ մի. խայր. Էհալիմի՞զ մի. ևինէ խայր: Պէօյլէ իսէ սուրի ալէամէթլէրլէ վաթանը՞ պարչա֊ լամագ մի միւսբէթ տիր, բէֆիմի սանճագը արասընտա պիր Թարգաստ Թասալլուր իթմէք պիր բէճէնինտէքի զուրապէթլէր պիզի պիւ֊ հուտ միւթէհասսիր իթմէքլիկն պայ֊ սուտէ կէօրիւյէրլէր. Թարիխիմիզ կէօզ եօնիւնտէ կէթիրիլսին. Էնինչէրիլէրին հէր պէօլիւյինէ մախսուս այրը պի֊ ռամէթի եօ՞գ մը իտի: Հիւքիւմաթը տիմէք Իսլամիյէտէ նէ գատար միւխ֊ թէլիֆ սանճագլար պուլունտուղընը Թարիխը կէօրիւրմիւյօրըզ:

Քէօրքիւ ևւզէրինտէ սաթըլան պազը Էրմէնի մէչհիրի Թարիխիյէսի բէսմլէ֊ րինէ կէլինճէ պունլարըն չիմտի նէչրինի պիզ տէ մուվաֆըգ կէօրմէմէքլէ պէ֊ պէր օնլարըն տա սուրէթի գաթիյէտէ պիր մանաը իհանէթ աթֆ իտիլէպի֊ ճէկինի վէ տիկէր եօլտա բիվայէթ իտի֊ լէն հատիսաթըն, էզճիւմլէ պիր բօլիս մէմուրունուն վուրուլմասը կիպի խապէր֊ լէրին հիչ պիր ասլ ու էսասը օլմա֊ ղընը պիլտիրմէքլէ վազիֆէմիզի իֆա իթմիշ օլմագ արզուսընտա պուլընըյօ֊ րըզ: Հէր հալտէ Թիւրք վէ Էրմէնիլէր պու կիւնքի կիւն իթթիհատըն սօն գուվ֊ վէթիյլէ եէքտիւկէրինէ մէրպուտ պիր հալտէ պուլունտուգլարը կիպի վաթան֊ լարը, մէնֆաաթլարը, կէօնիւլլէրի, ար֊ զուլարը Թէմամըյլա պիր նօգթայա միւթէվէճճիհ օլան պու իքի ունսուր արասընտա պիր իխթիլաֆ չըգարմագ իհթիմալը տա եօգ տըր: Պինաէնալէյհ օրթատաքի էրաճիֆէ էհէմմիյէթ վէրի֊ լէրէք ուխուվվէթի վաթանիյէմիզին աղեարա գարշը սէքթէտար օլմուշ կի֊ պի կէօսթէրիլմէմէսինի պիւթիւն Օսման֊ լըլարտան Օսմանլըղ նամընա բէճա էյլէր, վէ Էրմէնիլէր ալէյհինտէ սէօյլէ֊ նիլէճէք սէօզլէրին սըրֆ Թամախտան, իֆթիրատան, եանլըշ Թէֆէհհիւմլէր֊ տէն միւնպաիս օլտուղընը իլան իլէ քէսպի միւպահաթ իտէրիզ:

ԱԼԻ ՀԱՅՏԱՐ ՄԻՏՀԱԹ ՊԷՅԻՆ ՀՈՒԶՈՒՐԸ ՇԱՀԱՆԷՅԷ ԳԱՊՈՒԼԻ

Թարաֆը Հազրէթը Բատիշահիտէն վուգու պուլան արզըի մախսուս իւ֊ զէրինէ, միւթէվէֆֆա Միտհաթ բաշանըն մախտումը Ալի Հայտար Միտհաթ պէյ տիւն հուզուրը Շահանէյէ սուրէթը մախ֊ սուսէտէ գապուլ իտիլմիշ վէ ֆէվգէլա֊ տէ մազհարը իլթիֆաթը Բատիշահի օլ֊ մուշ տըր:

ԿԷՇՕՖ ԷՖ. ՀԱՏԻՍԷՍԻ

«Թան» կազէթասընըն Սօֆեա մուխա֊ պիրի Թարաֆընտան վէրիլէն մալումա֊ թա կէօրէ, Կէչօֆ էֆ. Սօֆեայա վա֊ սըլ օլուր օլմազ, խարիճիյէ Նազըրը ժէ֊ նէրալ Բարրիգօֆ իլէ միւլագաթ իթմիշ վէ հատիսէի ազիմէթինէ աիտ բաբօրը֊ նը վէրմիշ տիր: Կէչօֆ էֆ.՝ իշարը ա֊ խէրէ գատար Սօֆեատա գալմագ իչիւն էմր ալմըշ, տիկէր Թարաֆտան հիւքիւ֊ մէթը Սէնիյէ գօմիսէրի գարիպէն վու֊ գուա կէլէճէք ազիմէթինի Թէէխխուր էյ֊ լէմիշ տիր:

Պուլկարիսթան էմարէթինէ պու խուսուստա չիմտիէլիք պիր մէալէ իթ֊ թիխազընա գարար վէրիլմիշ տիր: Պուլկարիսթան գարու քէթխիւտասը էօթէտէն պէրու սէրայը Հիւմայունտա սաիր սէֆիրլէր կիպի մուամէլէյէ թապի թութուլմագտա իտի: Նինէ պու մէսէ֊ լէյէ տաիր Տէրսաատէթտէն Աժանս Հա֊ վասա պէրվէճճը աթի իշարաթտա պու֊ լունըյօր՝

Կէչօֆ հատիսէսի միւնասէպէթիյլէ պուրատա հասըլ օլան հըսսիյաթը ու֊ մումիյէ պէտէնիտիշանէ տիր: Կէչօֆ էֆ.նին կիրիւլէթիլի ազիմէթի Պուլ֊ կարիսթանըն Տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ օլան միւնասէպաթընը ճալիպը էհէմմի֊ յէթ պիր սուրէթտէ Թաատիլ իթմէք արզուսընտա պուլընտըղը չիւպհէսինի Թէվլիտ իտիյօր, վէ իհթիմալ քի Շար֊ գի Բումէլինին Պուլկարիսթանա պիր֊ լէշմէսի կիւնիւնէ միւսատիֆ օլան 6 սէպտեմբրտէ իլանը իսթիգլալ իտէճէյի զանընը Թէվլիտ իտիյօր»:

Պու խուսուս Կէչօֆ էֆ.նին ազիմէ֊ թինի իսպաթ իթմէք իչիւն Տէվլէթը Ա֊ լիյէ Խարիճիյէ Նազըրը իլէ իւք տէֆա օլարագ մուխապէրէ իթմէսի տէ պու֊ նօգթաի նազարը Թէէյիտ իթմէքտէ տիր:

Պու պապտէ Թանին տէյօր քի՝

Պուլկարիսթանըն մէմալիքը Օսմա֊ նիյէտէ իյատէի մէչրութիյէթի վէսիլէ֊ սիյլէ իսթիֆատէ իտէրէք, իլանը իս֊ թիգլալ իտիլէճէկինէ տաիր չայի օլան խապէրլէրէ սահիհ նազարըյլա պագմագ իսթէմէյօրըզ: Էմարէթ սաիր վէ նահագ պիր Թէչրիֆաթ մէսէլէսինի պէօյիւթ֊ մէքլէ պիրինճի խաթայը իրթիքեապ իթտի: Իլանը գրալիյէթ իթմէսի տահա ֆահիշ պիր խաթա օլուր, Էմարէթ Էվ֊ րօբատա Թէք պաշընա գալմըշ պիր մէմ֊ լէքէթ տէյիլ տիր: Էվվէլա մէթպուր օլան պիր հիւքիւմէթ վար քի հէր տիւր֊ լիւ հուգուգընը էն ճիւզի Թէֆէրրուա֊ թընա վարընճայա գատար մուհաֆա֊ զայա ազմ իթմիշ: Տէվրը իսթիպտատ֊ տա օլտուղը կիպի, արտը սըրա հուգու֊ գընըն բայիմալ օլմասընա չիմտի բազը օլաճագ, պիր ֆէրտը Օսմանի Թասավ֊ վուր օլունամազ, վագթըյլա պիր չէյ պիլմէզ իտիք, հէր չէյ գարանլըգտա ճէրէյան իտէր իտի: Պու սուրէթլէ պիր չօգ հագգըմըզ զայի օլուր իտի, ֆագաթ չիմտի հէր չէյ սէրպէստ հէր չէյ ալէնի օլունճա Թապիի հուգուգը հաքիմիյէ֊ թիմիզին էն պէօյիւք Թէմէլ Թաշընա իլանը գրալիյէթ կիպի պիր գազմա վու֊ րուլմասընա —Պուլկարլարըլա սօն տէրէճէ տօսթ կէչինմէք իսթէտիկիմիզ հալտէ— բազը օլամայըզ: Տօսթլըղ հայսիյէթ վէ չէրէֆէ տօգունմամագ չարթըյլա տէ֊ վամ իտէպիլիր:

Պուլկարիսթան իլանը իսթիգլալա գալգըշըրսա տէվլէթը մէթպուէսինին տէյիլ, պիւթիւն տէվլէթլէրին հուգու֊ գընա —Պէրլին ահտնամէսի սէպէպիյլէ— սարիհ սուրէթտէ Թէճավիւզ իթմիշ օ֊ լուր: Սէպէպը հայաթը օլան տէվլէթ֊ լէրին իմզալարընը բայիմալ իտէճէք պիր նիյմէթ նաչինաս էվլատը հէր իսթէ֊ տիկինի եափմագ խուսուսընտա սէրպէսթ պրագմագլար, ֆագըր մահալ օլարագ պիզ սուս օլսագ պիլէ սուս օլմայան֊ լար, հագլարընը արայանլար օլուր:

Պուլկարիսթանտա՝ իչ պաշընտա պուլընանլար պիւթիւն Էվրօբայը քէն֊ տիլէրինտէն տիկկիր իտէճէք վէ իհթի֊ մալ քի մէմլէքէթլէրի իչիւն մազար֊ րաթը աաիտէյի ինթաճ էյլէյէճէք հա֊ րէքէթէ ֆաիտէսիզ գուրու պիր չէրէֆ վէ իւնվան իչիւն միւնճէրիպ օլուրլար իսէ Թամիր գապուլ իթմէզ պիր խա֊ թայը սէյյասի իրթիքեապ իթմիշ պու֊ լունըյօրլար:

ԷՆ ՍՕՆ ՄԱԼԻՄԱԹ.— Մէհաֆիլը արտէսինտէն ալտըղըմըզ մալումաթը մէվսուգէյէ իսթինատ իտէրէք Պուլկա֊ րիսթանըն իլանը իսթիգլալ իտէճէկի խապէրինին եանլըշ օլտուղընը պէյան էյլէրիզ: Սատրազամ բաշա հազրէթլէրի պէօյլէ պիր հարէքէթին մուճիպ օլա֊ ճաղը Թէէսիր վէ տավէթ իտէճէք մու֊ գապէլէյի Թուշիւնէրէք պունա Պուլկա֊ րիսթանըն հիչ պիր զէման Թէշէպպիւս իթմէյէճէկինի Թէէմին էյլէմիշլէր տիր: Էն սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Պուլկարիսթան էմարէթի Աւսթրիա իմբէրաթօրը Ֆրան֊ սուա Ժօզէֆին Թէվաստութլարընա միւ֊ րաճաաթ իթմէք ֆիքրինտէ իմիշ: Բու֊ սիա հիւքիւմէթի Պուլկարիսթանա նա֊ սիհաթը լազըմէտէ պուլընարագ իթթի֊ թալ լիւզումընը պէյան էյլէմիշ տիր:

ՈՒԽՈՒՎՎԷԹ ԻԹԹԻՀԱՏ ՃԷՄԻՅԷԹԻ

Էվվէլճէ իլան օլունտուղը վէճհ իւզ֊ րէ մահը հալին պէշինճի ճումաա կիւնիւ Էրմէնի վէ Բում «ուխուվվէթ» իթթի֊ հատ ճէմիյէթի Պէյօղլունտա «Լիւքսէն֊ պուրկ» կազինօսը խուսուսի սալօնընտա միլլէթէյն էֆրատընտան 60 քիչիյի գա֊ րիպ միւթէշէքքիլ իթթի֊ հատ... Թէշէմմիւ իտէ֊ րէք պազը միւզաքէրաթ ճէրէյան իթ֊ միշ, վէ ճէմիյէթը մէզքիւրէնին նիզամ֊ նամէի տախիլիսինի Թանզիմ իթմէք իւզ֊ րէ 6 քիչիտէն եանի Սուրէնեան Աւետիս, Գասպար Թօգատլեան վէ Յովհաննէս Աւագեան վէ Աբօսթօլ օղլու Սավա Բանտալաքի գօզմիտի վէ Ավրամ Կիւլ֊ օղլու էֆ.լէրտէն միւրէքքէպ պիր գօ֊ միսիօն Թէչէքքիւլ իթմիշ վէ քիթապէթ վազիֆէսի Փափազեան Թադէոս էֆէն֊ տիյէ Թէվտի գըլընմըշ տըր:

ՇԱՐԳ ՇԸՄԷՆՏՕՖԷՐԻ ՄԷՄՈՒՐԼԱՐԸՆԸՆ ԿՐԷՎԻ

Զապթիյէ Նազըրը Սամի բաշա տիւն ագշամ Սիրքէճի սթասիօնընա կէլմիշ իսէ տէ Մ. Կրօսը պուլամամըշ տըր: Խատէմլէրէ եարըն ագշամա գատար իշլէրինին Թէսվիյէսինէ չալըշաճաղընը վէ արալարընը պուլմաղը իւմիտ իտէ֊ ճէկինի վէ ագշամ Թրէնլէրին հարա֊ քէթ իտէպիլէճէկինի վէ մէմուրլարըն պու կէճէ խանէլէրինտէ իսթիրահաթ էյլէմէլէրինի սէօյլէմիշ վէ խատէմլէր պունըն իւզէրինէ տաղըլմըշլար տըր:

Շարգ չըմէնտըֆէրլէրի մէմուրլարը֊ նըն Թաթիլը իշղալ էյլէմէսի իւզէրինէ Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ նէզարէթի մէ֊ մալիքը էճնէպիյէյէ իլէ մուխապէրաթընը Թէէմին իչիւն աթիտէքի Թէտպիրլէրի իթթիխազ էյլէմիշ տիր:

1. Մէմալիքը էճնէպիյէյէ մախսուս էվրագ պուկիւնտէն իթիպարէն Քէօս֊ թէնճէ Թարիգըյլէ կէօնտէրիլէճէք տիր:

Պուլկարիսթանա մախսուս մէքթուպ֊ լար միւսթէսնա տըր: Գալաթա վէ Սթամպօլ չիւպէլէրի ալաֆր. սաաթ 8 պուչուգա գատար մէքթուպ գապուլ իտէճէքլէր տիր:

2. Պուլկարիսթան վէ Սրպիսթանա այիտ բօսթա չանթալարը Վարնա վէ Բուսճուգ Թարիգըյլէ սէվգ օլունաճագ տըր:

3. Գօլի բօսթալ մուամէլաթը Թա֊ թիլ օլմայաճագ տըր:

Հուսուսի բօսթախանէսինտէ գօլի բօսթալարըն Թօբլանմասընա մէյտան վէրիլմէմէք վէ Թիւճարըն մէնաֆիի խալէլտար օլմամագ իչիւն, ալէագատար օլան տաիրէլէր իլէ իգթիզա իտէն մու֊ գարրէրաթ իթթիխազ իտիլմիշ տիր:

Սէլանիք իւթիսագ խաթթը չըմէն֊ տըֆէրլէրի մէմուր վէ խատէմլէրի տա֊ խի Թաթիլը իշղալ էյլէմիշլէր տիր:

⁂ Բումէլի չըմէնտըֆէր գումբան֊ եասը միւտիրիյէթի՝ Նաֆիա Նազըրը Գաբրիէլ էֆ.յի հաքքըմ Թային իթմիշ ի֊ սէ տէ, գումբանեա մէմուրլարը Թա֊ րաֆընտան մուվաֆագաթ իտիլմէմիշ տիր:

⁂ Բումէլի չըմէնտըֆէրլէրինին Թա֊ թիլը իշղալի ճիհէթիյլէ, Իտարէի Մախ֊ սուսէ Թարաֆընտան պու կիւն քէօր֊ րիւտէն Այաթէֆանօսա գատար իշլէմէյ իւզրէ «Մարմարա», «Անատօլու» վէ 19 նումէրօլը «Ֆէնէր Պաղչէ» վաբօրլարըյ֊ լա «Ճանիկ», «Ղայրէթ» բըմօրքէօրլէրի Թային իտիլմիշ, եարըն տա «Սամսօն» վաբօրընըն պունլարա իլավէ իտիլէճէկի իչիտիլմիշ տիր:

⁂ Բումէլի չըմէնտըֆէրի Թաթիլը իշղալի հասէպիյլէ, կէճիքմիշ օլան տիւնքի վէ պու կիւնքի Էվրօբա բօս֊ թասը՝ եարըն սապահ իքի պուչուգտա Քէօսթէնճէյէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէք օլան Բումանիա վաբօրը իլէ կէօնտէրիլէճէք տիր:

ԵԷՄԷՆ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Եէմէն մէսէլէսի հագգընտա, տէվ֊ լէթճէ իթթիխազ օլունան գարար տա֊ իրէսինտէ իճրաի միւզաքէրաթ իթմէք իւզրէ Զէյտի բէիսը Թարաֆընտան իս֊ թիխսալ օլունաճագ զէվաթը Տէրսաա֊ տէթէ կէթիրմէք իւզրէ պուրատան պու֊ լունան Եէմէնլի չէյխլէրտէն իքի զաթ սուրէթը մախսուսէտէ Եէմէնէ կէօնտէ֊ րիլէճէք տիր:

ՏԻՒՆՔԻ ԳՕՆՇԷՐ

Տիւն էօղլէնտէն սօնրա Պէպէք Պաղ֊ չէսինտէ Սապահէտտին պէյին Թահթը հիմայէթինտէ պիր գօնսէր իճրա օլընըլ֊ մըշ, բէք չօգ գալապալըգ հազըր պուլունմըշ տըր:

Պաղչէնին օրթասընտա մուզըգաճը֊ լարա մախսուս պիր եէր եապըլմըշ օ֊ լուպ, սաղ Թարաֆընտա էրքէք գատըն էճնէպի վէ Օսմանլըլար իլէ սօլ Թա֊ րաֆընտա գեաֆֆէթէն Թիւրք գատըն֊ լարը պուլընմագտա իտիլէր:

Մուսիգի հէյէթինէ Թախսիս օլընան չարդըն գարշըսընտա պիր մահալը մախսուս, Օսմանլը արմասը վէ եա֊ զըլար իլէ Թէզյին վէ Թէֆրիչ իտիլմիշ, օրատա Սապահէտտին պէյ հազրէթլէ֊ րինտէն մաատա սուլթանզատէլէր, Էվ֊ գաֆ Նազըրը Էքրէմ պէյ, սէֆարէթլէ֊ րէ մէնսուպ պազը զէվաթ իլէ բաշա֊ զատէլէր պուլընմագտա իտիլէր:

Սապահէտտին պէյ վիւրուտունտէ, ալգըշլարլա գարշըլանմըշ վէ մու֊ ախխարէն պահրիյէ մուզըգասը Լանկէ պէյին գումանտասը ալթընտա էն կիւզէլ մօրսօլաշը Թէրէննիւմ իթմիշ տիր:

Սապահէտտին պէյ հազրէթլէրի պիր ազ սօնրա իրատը նութգա պաշլամըշ վէ զէմանը իսթիպտատտան սօնրա կէ֊ լէն չու միւտտէթ զարֆընտա հէր գավ֊ մըն էլպիրլիքլէ վաթանըն սէլամէթինէ չալըշմալարը լիւզումընը ղայէթ կիւզէլ պիր սուրէթտէ իզահ էյլէմիշ վէ պու մագսատըն հուսուլի իչիւն Թէրպիյէյի միլլիյէյէ պէօյիւք պիր էհէմմիյէթ վէ֊ րիլմէսի, Թէշէպպիւսը չախսի իլէ հա֊ րաքէթ օլունմասը լիւզումընը պէյան իթմիշ տիր:

Միւշարիւլէյհ՝ պու սըրատա ատէմը մէրքէզիյէթ ուսուլի հագգընտա տախի էֆքեարընը Թէքրարլա, վիլայաթտա տախի մէճլիսը ումումիլէրին Թէշքիլինէ լիւզում պէյան իթմիշ վէ «միւչիւրիմէմլի քի պու հիւրրիյէթ բայիթախթտա պու֊ լընանլարըն սայ ու ղայրէթի իլէ հու֊ սուլէ կէլմէտի, իլլա իւշիւնճի օրտու գա֊ պըթանլարընըն ղայրէթի իլէ» տէյու պէ֊ յան իթմիշլէր վէ չու սէօզլէր ալգըշլա֊ րա գապուլ օլունմըշ տըր:

Սապահէտտին պէյ հազրէթլէրի, ու֊ մուրը խայրա Իսլամ գատընլարըն իշ֊ թիրաքընը տախի մէմնունիյէթլէ պէ֊

)(52)(ՄԻ-ԽԱԼԷՖ ՌՈՒՖԷՆ ՊԻՏՐՕՎԱՖԻ

ՊԻՐ ՍԻՒՐԿԻՆԻՆ ԽԱԹԸՐԷԼԷՐԻ

ԳԸՍՄԸ ՍԱԼԻՍ

ՖԻՐԱՐ ՎԷ ԱՎՏԷԹ

—§§§§—

2

Դայէթ Թէհլիքէլի օլան ֆիրարըմը Թէսհիլ իտէն՝ եալընըզ պիր չէյ օլմուշ տըր. պու չէյ՝ հէր կէօնտա մէվտանի վէ իղֆալսըզճա գարշը մուգավէմէթ իթ֊ մէքլիկիմէ վէ Թէթարիճէն քէսպը գուվ֊ վէթ իթմիկիմէ խաստիմ օլտու:

Էկաթէրինպուրկ-Զաւօտտան չըգալը պէրի ահվալիմ նէքքինէճէ օլմուշ վէ կէրէք Թարատա վէ կէրէք Ուրալ տաղ֊ լարընտա, Բէպօտտա օրմանլարընտա, Արխանկէլ լիմանընտա Թութուլմա ի֊ տիմ, հալիմ այնը օլաճագ իտի. ամմա իւրլիւկէ իքէճէ նօգթայի խէլաարմա տա֊ հա զիյատէ Թէգարրուպ իթմիշ օլուր իտիմ. Պինաէնալէյհ, պունտան նէ նա֊ տիմ օլմագա վէ նէ տէ Թէրէտտիւտ իթմէքլիկէ մահալ եօգ իտի:

Զայիֆլիքիմ ղայէթ գաբիլ Թէլաֆի օլմասընա բաղմէն, եօլունտա մութթա֊ սըլ տէվամ իտիյօր իտիմ: Իրպիթին պէօյլէ եօլունա տախիլ օլտուղըմտա, գարըշըմա վասըթ պիր օվա մէնզարէի միւճէթէմէսը արզ էնտամ իթտի. պու մէնզարէ՝ պանա ֆիքրէն տէ Թէսէլլի֊ պախշ օլտու:

Քիւռմէնտէն պաշլայարագ օ գարըը վասըթ օվալարտա Ուրալըն օրմանլը եա֊ մաճլարընը կէօրիւյօր իտիմ. հատտա եա հիսսըպէրք գըզըլ արապալարը էմթա֊ ալարըլա տօլու օլտուղը հալտէ քանալ֊ րա տօղրու կիտիյօրլար իտի. պու ա֊ րապալարա գօշուլան Սիպէրիա պէկիր֊ լէրինին սիւրաթը՝ արապաճըլարըն մէ֊ հարէթլէրինէ վապէսթէ իտի:

Փէտրովսգ այը՝ պուրա սէքէնէսի ի֊ չիւն հիսաա մէվսիմի սայըլըր քի, պուն֊ լար արապալարընը վէ պէկիրլէրինի քիրայա վէրիպ սէնէլիք քեարլարընը հէզարրըլար. պունըն իչիւն պիր մէ֊ սէրէթ վէ ինշիրահը ուրուս հէր Թա֊ րաֆտա նիւմայան օլուր: Պէն տէ պու բաշաճըլարըն միւէսսիր սէսլէրինէ գա֊ բըլըյօր իտիմ. ֆիրարըմըն գայրը պէ֊ թէյարի եարտըմընը սըֆաթըյլա հէ֊ խօլճուլա սէլամ վէրիյօր իտիմ. չիւնքի արապալար վէ պէկիրլէրին մըրգաարը չօղալըլճա եարիքէ սէօյլէյօր իտիմ:

Քէնտի քէնտիմէ տէյօր իտիմ քի, պու գատար Թիւճճար, մասլահաթկիւ֊ զար վէ քէօյլիւլէր արասընտա պէնի քիմ կէօրէճէք, մէզքիւր մէզքիւր ևէրլէրի իտէնլէրին մէնաֆի Բաքըլ֊ տըն իչինտէ Թէմէլլիւլէր Ուրալա քի֊ ղայէթ «օրմանտա» բիւզկեարը Թաապլ իթմիշ, մէզքիւրտէն մահալ Թէխլիֆ օլունան կէօրիւնմէքլէ... «Թարաֆիմ իթմէք...» պէնզէր:

Սիւրաթլա գաթը մէսաֆէ իթթի֊ գչէ անլայարագ իւզրէ, ֆիրարըմըն Յէկաթէրինպուրկ Թարաֆընտաքի օրմանլարտա էճէյի Թախիլը հիսաապ իթ֊ մէքլիկիմին Էկաթէրինպուրկտէն 1000 քիլօ֊ մէթրօ ուզագտա Իրպիթ գաբուսընըն էօնիւնտէ քէնտիմի կէճ վագթ պուլ֊ տում:

Հէման պիր մէմուր հայգըրտը.

—Տո՛ւր, Թէզքէրէնի վէր:

Պէրէքէթ վէրսին եավաշճաճըղ՝

—Եիրմի գարիք վէր տէ կէչ.—տէ֊ յու իլավէ իթտի:

Թալէպինի տէրհալ իճրա իթտիմ. պիրազ սօնրա պիր օթէլ էօնիւնէ վա֊ սըլ օլմուշ իտիմ: Եէր օլմատըղընտան էվվէլճէ պէնի գապուլ իթմէք իսթէմէ֊ տիլէր. եալընըզ պիր կէճէ գալաճաղը֊ մը վէ ֆէրտասը կիւնիւ Թիւճճարըմը պուլուպ աննըլա խաքեան իտէճէքիմի Թէէմին իթտիքիմտէ, պէնի գապուլ էյ֊ լէտիլէր:

Սօնրա կէօյա բօլիս տաիրէսինէ կի֊ տէճէկիմի սէօյլէյիպ տիշարը չըգտըմ վէ ավտէթլէ էրթէսի կիւնիւ պանա Թէս֊ լիմ իթմէք իւզրէ եէվրագըմը ալըքօյ֊ տուգլարընը սէօյլէտիմ:

Վասի պիր սալայը արապաճըլար տօլտուրմըշ օլուպ, կիւպրէ գօգուսը հայլըմըշ իտի: Գօգուսան պաչըմ տէօն֊ մէքտէ իտի: Մէնսուպ օլտուղըմ Թիւճ֊ ճարլըղըման, իւչէրիմիզտէն ուզուն ու֊ զատըյ պահա իթտիմ. Սիպէրիայա աիտ բաթըրտըլը պիր գըյաֆէթէ իւթիրաք իտէպիլմէք իչիւն չօգ ղայրէթ իթտիմ:

Նէմէք լիւթֆուն՝ չալգամ չօրպա֊ սընտան, պալըգ բասթըրմասընտան վէ Թուզլանմըշ լահանատան իպարէթ իտի: Նէմէքտէն սօնրա հէր քէս հիսսէսինէ իսապէթ իտէն մէյլաղը իանէ սահի֊ պինէ Թէսլիմ իլէ իսթէտիքլէրի կիպի սալատա եաթմաղա աէքտուքիլէր:

Պաղլարը ֆիւլուն իւզէրինէ ու֊ զանտըլար, պազըլարը եէրտէ, տիկէր֊ լէրի սամանլարըն իւզէրինտէ, պիրի՝ գանաթէ իւսթիւնտէ, տիկէրի՝ գանաթէ ալթընտա եաթըլար. պէն տէ պունտան֊ լարա իմթիզաճ իթտիմ. լաքին միւմքին տէյիլ, ույույամատըմ. զիրա գալպիմ՝ գօրգու վէ իւմիտ իլէ ֆէվգէլատէ միւ֊ թէհասսիր օլմուշ իտի:

Շափագ սէօքիւլիւքտէ, բիւֆէգամ կիպի պէն տէ գալգտըմ վէ օրթաօտա սըֆաթըլա ազիզ պաակիրլէր էօնիւնտէ իւչ տէֆա սէճտէ գըլտըմ: Պու պաա֊ կիրլէր՝ հէր պիր Բուս խանէսինին պիր քէօշէսինտէ պուլունըր:

Թօբլամը սըրթըմա ալտըմ վէ սա֊ հիպինի պուլմագ պէհանէսիյլէ տիշարը չըգտըմ:

Հէնուզ սապահ օլմասընա բաղմէն, չարշը բազար ինսանլարլա տօլմուշ իտի. Իրպիթ չէհրինին խօշ պիր մէնզարէսի վար իտի. եալընըզ էվլէր անչագ իտի: Սօգագլար կէնիշ, ճատտէլէր վէ բա֊ զար մէյտանլարը պէօյիւք, թաչէլէրլէ մէֆրուշ իտի. էվլէրին չօղու օտուն֊ տան եափըլմըշ օլուպ, Թաշ վէ գէրէմիտ֊ տէն մէպնի պիր գաչ էվ վէ պիր քիլիսէ, քիլիսէ վար իտի: Օրթաօտա աիտ ավլուն ուզուն եափըլմըշ պինալար վար իտի, քի Իրպիթ բանայըրընտա կէլէն վէ կիտէն Թիւճճար վէ արապաճըլարա մախսուս Բուս խանլարը իտիլէր: Օրթաօտա ավլու վար իտի քի, պու պինալարըն պուրալարը Թիւճճարըն եա֊ թագլարը, անպարլարը վէ աթ ախըր֊ լարը իտի:

Պըն եալընըզ չէհրտէն կէչմիւր. գի֊ րա ուզուն միւտտէթ պուրատա գալ֊ մագ պէնիմ իչիւն պէօյլէ Թէհլիքէլի օ֊ լապիլիր իտի: Խուսուսիյլէ Էկաթէրին֊ պուրկ-Զաւօտտաքի Թանըտըղըմ մէվ֊ թէրէք վէ պաքալ մէմուրլարը իլէ Իրպիթ բանայըրընտա կէօրիւշմէք իհթիմալը մէվճուտ իտի:

Պիր տիւքքեանըն առանտա ալ֊ տըմ. պէօյլէ պաղլը պիր գուպա եափմագ իչին... Թէգմիր իտէ֊ րէք պազը պիր եապանճը գայըգըն պէ֊ ջ... [illegible]

Իրպիթտէ գատար սաաթ իթթիքիլ֊ պալիղ իլէ չալըշըրտըղըմ բարա հիսապ իթմէքլիքէ պէրէքէթ բարա ագշամագա նիւզ Թօպլամըշ իտիմ:

(Տէվամը)

յանտէն սօնրա, անլէրին տախի թէրպիյէսի միլլիյէյէ պէօյիւք պիր մուավէնէթի օլաճաղը վէ սէլամէթը մէմլէքէթ ուղրընտա Իսլամ գատընլարտան տա բէք չօգ չէյ պէքլէնտիկինի կիւզէլ պիր սուրէթտէ իդզահ իտէրէք ալգըշլարա մազհար օլմուշ տըր:

Նութգըն խիթամընտա միւշարիլէյհ բրէնսէ պուքէթլէր իհտա խըլընմըշ տըր:

Պատէհու Տուլումբ Ումումիյէ հուգուգ միւշավիրի գօնթ Օսթրօրօկ պիր նութգ իրատ իտէրէք, էֆքեարը միւնեվվերէ սահիպի օլան Թիւրքլէրին հէր ան վէ զէման Էվրօպա Թարաֆընտան մազհարը Թագտիր օլտուգլարը վէ Իսլամիյէթ Էվրօպատա մազհարը հիւրմէթ օլուպ, Սապահէտտին պէյին պունը պիզզաթ կէօրմիւշ օլտուղունը իլավէ էյլէմիշ տիր:

Մուամալիէյհին նութգը տա ալգըշլարլա գապուլ օլունմըշ վէ պատէհու ալաԹուրքա միւքէմմէլ պիր Էնճէսազ Թագըմը իլէ Պահրիյէ օրքէսթրասը կէճ վագթա գատար Թէրէննիւմաթտա պէլամ էյլէմիշ տիր:

** Ինպու գօնսէր հարիգզէտէկեան մէնֆաաթընա Թէրթիպ խըլընմըշ օլուպ, Թարաֆը հազրէթը Բատիշահիտէն 50 լիրա իհսան պույուրլմուշ վէ Րուսիա սէֆիրի 10 լիրա իհտա էյլէմիշ տիր:

ՍԱՏՐԱԶԱՄ ՔԵԱՄԻԼ ԲԱՇԱ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻՆԷ

Վաթանը ավվըլմըզըն մուհաֆազասը իչին խըտմէթը սաքերիյէնին իֆասը չէրէֆինտէն մահրում գալմայաճաղըմըզըն թէէմմինինէ ինթիզար իլմէքտէ իտիք: հալ պու քի պագը մէչաիլը նաֆիատան տօլայը պու էմէլի ագտէսիմիզ օլան քէյֆիյէթին մէվգըի իճրայէ գօնմասը թէէխխիւր իթտի: Պու մէսաիլ՝ Խըրիսթիյան վէ Մուսէվի տէլիգանլըլարըն տէրհալ մէքթէպիյէ հարպիյէյէ գապուլ օլունմասընա մանի օլապիլի՞րմի. Թապիի խայր: Անճագ Մէքթէպը Հարպիյէնին հէնուզ ղայրը Մուսլիմ տէլիգանլըլարա աչըգ պուլունտուրուլմամասը գանունէն պէլքի ումնուտըլմըշ պիր քէյֆիյէթէ համլ օլունապիլիր, պու նօգտա պիր գարարըն հէր ան մուճիպը մէմնունիյէթի օլաճաղը աչիքեար օլուպ՝ չիմտիյէ գատար իճրա ու Թաթպիգ օլընմամասը միւսաավաթը մուխալիֆ պիր հալ քէսպ իտէր:

Ինպու ֆիքըր ամիզանէմիզ Թարաֆը սամիլէրինտէն նազարը տիգգաթա ալընըպ, պիր Թէտպիր իթթիխազ պույուրաճաղըյընըզա էմինիմ:

ՏԻՐԱՆ ԱՐՄԱՎԵՑԻ

ՍԷԼԱՄԼԸՔ րէսմը ալիսի տիւն Համիտիյէ ճամիսինտէ իճրա գըլընմըշ տըր: Ճամիը Շահանէ՝ սաաթ 5տէ Սատրազամ բաշա գարըշըլարընտա օլտուղը հալտէ, ճամիի մէզգիւրէ ալիմէթ վէ սաաթ պէշ պուչուգտա, Շահզատէ Պիւրհանէտտին էֆ. հազրէթլէրիյէ Սատրազամ օլտուղը հալտէ Մապէյնը Հիւմայունա ավտէթլէ բէնճէրէ էօնիւնէ կէլէրէք էհալիյէ իլթիֆաթ պույուրմըշլար տըր:

Սատրազամ բաշա՝ տիւն Սէլամլըգ րէսմը ալիսինտէն սօնրա հուզուրը Շահանէյէ գապուլ պույուրլմըշլար տըր:

Շահզատէ Եուսուֆ Իզզէտտին վէ Սալահէտտին էֆ.լէր հազարաթը՝ վէլիահտ Րէշատ էֆ. հազրէթլէրինին նէզտլէրինէ կիտէրէք միւլագաթ էյլէմիշլէր տիր:

Բրէնս Սապահէտտին պէյ վէ պիրատէրի տախի էվվէլքի կիւն վէլիահտը միւշարիլէյհի զիյարէթ իթմիշլէր տիր:

Ինկիլթէրրա սէֆիրի տիւն Սէլամլըգ ալայընտան սօնրա Թէշրիֆաթը ումումիյէ նազըրը տէվլէթլիւ սուրէթը ղայրը րէսմիյէտէ հուզուրը Շահանէյէ գապուլ իտիլմիշ տիր:

Պէլճիգա սէֆիրի վէ Շուէտ մասլահաթկիւզարը տախի տաիրէի ֆախիրէտէ պուլընարագ Սէլամլըգ ալայընը թէմաշա իթմիշլէր տիր:

ՇԱՐԳԻ Րումէլի վէրկիսինին սէնէի հալիյէ յուլիս Թագսիտի, Պուլկար պանգասընտան Օսմանլը պանգասընըն Բարիզ չիւպէսի իւզէրինէ քէշիտէ գըլընան պիր զըթթա չէք իլէ Թէէտիյէ գըլընմըշ տըր:

ՊԱՀՐԻՅԷ նազըրը սապըգը Հասան Րամի բաշանըն Էվրօպայա ֆիրար Թէշէպպիւսինտէ պուլունտուղը խապէր ալընմասը իւզէրինէ, մէմուրինը աիտէսինէ պիր Թէլէկրաֆ քէշիտէսիյէ Թէբասսուտ մէմուրլարընըն իգֆայի վազիֆէյէ պիր գաթ տահա տիգգաթ իթմէլէրի էմր խըլընմըշ տըր:

ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻ օրտու միւշիրի սապըգ Զէքի բաշա իլէ Վաշինկթօն սէֆիրի Քեազիմ պէյ, Պէլճիգա սէֆիրի Ազարեան Մանուկ էֆ. Սատրազամ բաշանըն գօնագընա կիտէրէք միւլագաթտա պուլունմըշլար տըր:

ՄԻԼԼԻ աշիրէթի րէիսի Իպրահիմին էլան Վիրան չէհրինտէ պուլունտուղը վէ Տիարպէքիրտէն կէօնտէրիլէճէք գուվվէթին հէնուզ մահալը մէզքիւրէ վասըլ օլմատըղը անլաշըլարագ, մէզքիւր գուվվէթին Թագվիյէսի իլէ աշիրէտ մահալը մէզքիւրէ հէթթիշտիրիլմէսի տիւն Հարպիյէ Նէզարէթինտէն Տիյարպէքիր Ֆըրգա սաքերիյէսի գումանտանլըղընա իշար օլունմըշ տըր:

ՄԷԱՐԻՖ նազըրը սապըգը Հաշիմ վէ Պէչիքթաշ մուհաֆըզը սապըգը Վասըֆ բաշալարընըն պէլէտիյէյէ օլան պօրճլարընըն Թահսիլինէ Թէշէպպիւս օլունմըշ տըր:

ԻՍԿԻՒՏԱՐ միւթէսարըֆը Համտի պէյին տախի պէլէտիյէյէ օլան պօրճընտան պիր միգտարը Թահսիլ խըլընմըշ վէ միւթէպագիսը Թագսիտէ բաղլը օլունմըշ տըր:

ՊՈՒ հաֆթա զարֆընտա Անատօլուտան 1 վակօն, Րումէլիտէն 41 վակօն, Պուլկարիատան 109,000 քիլէ պուղտայ իլէ Րուսիատան 1100 չուվալ, Մարսիլեատան 2980 չուվալ, Պուլկարիատան 410 չուվալ ուն, վէ Անատօլուտան 26 վակօն արբա կէլմիշ տիր:

ՊԱՂՏԱՏ ՏԷՄԻՐԵՕԼԸ ՇԻՐՔԷԹԻ ԻԼԱՆ.

1908 սէնէի էֆրէնճիյէսի չէհրը յուլունըն 14ինէ միւսատիֆ չէհրը յիւլը Րումինին իպթիտասընտան իթիպարէն գաթարլարըն սէյր ու հարաքեաթընը միւպէյյին Թանզիմ օլընան էնի վագիթնամէ Գօնեա-Էրէյլի-Պուլկուրլու խաթթը իւզէրինտէ մէվգըի Թաթպիգէ վազ խըլընաճաղը իլան օլունըր:

Մէճլիսը իտարէ ազա վէ վէքիլի

4 յուլ 1908 Հայտար-Բաշա

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՏԼԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆԻՆ ԹԷԶՔԷՐԷՍԻ

Էրմէնիլէր իլէ Րումլարը նէզտիկէրի ալէյհինտէ Թէշվիգ իթմէք իչին պագը քեսանըն չալըշմագտա օլտուգլարը Ատլիյէ Նէզարէթինճէ խապէր ալընարագ, պիր կէօնա միւնասէպէթսիզլիքէ մէյտան վէրմէմէք իչին Էրմէնի վէ Րում Բաթրիգխանէլէրինէ Թէզքէրէլէր խազըլմըշ վէ լազըմ կէլէն նասիհաթլարըն իֆասը Թավսիյէ խըլընմըշ տըր:

Ինպու Թէզքէրէ իւզէրինէ, Տէղապա, Սրբազան պու կիւն օ մէհալտէ ումում քիլիսէլէրէ պիր Թահրիրաթ կէօնտէրէճէք տիր:

ՕՍՄԱՆԼԸ ԳԼԻՒՊԻՆԻՆ ՏԻՒՆՔԻ ԻՃԹԻՄԱԸ

Օսմանլը մէչրութիյէթ գիւլիւպի իլէ Օսմանլը Էրմէնիլէր իթթիհատը ազասը՝ տիւն Գարակէօզեան էֆ.նին խարէճխանէսինտէ ագտը իճթիմա իտէրէք, միլլէթին հէր սընըֆ միւթէպէրանը իլէ Տաշնակցութիւն ազասընտան Զարդարեան վէ Շահրիկեան էֆ.լէր վէ Գաթօլիք վէ Բրօթէսթան ճէմաաթլարընա մէնսուպ միւթէպէր զէվաթ հազըր պուլունմըշլար տըր:

Արշակ էֆ. Գարակէօզեան՝ Մէճլիսը մէպուսանա ինթիրաք իտէճէք օլան Էրմէնի ազալարըն ինթիխապընա տաիր միւզաքէրէ իճրասը մագսատը իլէ իճթիմա խըլընտըկընը պէյանլա, պիր գանէմ հէյէթի թէշքիլ խըլընմըշ վէ Ստեփան էֆ. Գարաեան Ատենապետ նասպ օլունըպ, Հրանտ էֆ. Ատենադպիր, Ասատուր տախի Ատենադպիր ինթիխապ օլունմըշ տըր:

Ինպու ինթիխապտա Հալաճեան վէ Զօհրապ էֆ.լէր վէ Խուգիր Սիմօնեան, Գէորգ Թորգոմեան, Համայեակ Խօսրովեան, Յակոբ Պահրի, Բրօֆ. Ճէ իզեան, Տօգթ. Թորգոմեան, Շարոմ Գազանճեան, Ռուբէն Զարդարեան, Շահրիկեան էֆ.լէր սըրա իլէ պէյանը րէյ էյլէմիշլէր վէ աթիտէքի Թէքլիֆ գապուլ օլունմըշ տըր:

«Մէճլիսը մէպուսան վէ այան ազալարընըն ինթիխապը իչին իչէ պաշլամատան էվվէլ, Տէրսաատէթտէ մուգիմ Թիւրք, Րում վէ Էրմէնի էհալիսի իլէ միւթթահըտէն հարաքէթ իթմէք մագսատը իլէ պիր Օսմանլը ինթիխապ գոմիթէսի Թէշքիլինէ լիւզում կէօրիւյօր վէ պու Թէշէպպիւսէ Թիւրքլէրին տէլալէթ էյլէմէսինէ լիւզում կէօրիւյօր:

«Ինպու գոմիթէնին Թէշքիլի իլէ, միլլէթը սաիրէտէ ինթիխապա էն զիյատէ լայըգ օլանլար հազգընտա օ միլլէթլէրին մուրախխասլարընտան մալումաթ իսթիհսալինէ գատար, չիմտիլիք Էրմէնի միլլէթինտէն ինթիխապա էն զիյատէ իգթիտարը օլանլարը իրայէ էյլէմէկէ լիւզում կէօրիւյօր:»

Զօհրապ էֆ. պու Թէքլիֆին գապուլի լիւզում վէ էհէմմիյէթի ուզուն ուզատըյէ իդզահ իտէրէք, Թէքլիֆ օլունան գոմիսիօն Տէրսաատէթտէն ինթիխապ օլունաճագ իքի մէպուս իչին 4 էսամէլի պիր ճէտվէլ Թանզիմ իթմիշ վէ մէզքիւր ճէտվէլ մէճլիսէ Թագտիմ օլունարագ, հազըր պուլունանլարըն էքսէրիյէթը արասը իլէ տավա վէքիլի Գրիգոր Զօհրապ էֆ. իլէ, Տուլումբ Ումումիյէ հուգուգ միւշավիրի Պետրոս էֆ. Հալաճեան նամզէտ իրայէ խըլընմըշ տըր:

Պու իքի նամզէտլէր Օսմանլը իթթիհատ վէ Թէրագգը ճէմիյէթինէ իրայէ օլունաճագ, անլէրին տախի պու մագսէտլէ չալըշմալարը Թէմէննի խըլընըր տըր:

Վագըթ կէճ օլտուղընտան, մէճլիսը այան ազալըղը իլէ Թայյինատ ինթիխապ օլունաճագ Էրմէնի ազալար հագգընտա կէլէճէք սալը կիւնիւ միւզաքէրէ ճէրէյան իտէճէք տիր:

ՄԻՆԱՍ ՉԵՐԱԶ ԷՖԷՆՏԻ ԻԶՄԻՐՏԷ

Տիւն սապահ Տէրսաատէթէ միւվասէլէթ էյլէտիկինի խազօրըզըմըզ Մինաս Չերազ էֆ. Իզմիրէ միւվասէլէթինտէ Առաջնորդ վէքիլի Տ. Յակոբ եպսկ. միւխասասսաթէ մէճլիսլէրի ազալարը իլէ վափօրա կիտէրէք, Մինաս Չերազ էֆ.ի խօշ ամէտիլ էյլէմիշլէր տիր: Վափօրտա պուլընան Օսմանլը գատընլար պիր նութգ իրատ իտէրէք «Եաշասըն Մինաս Չերազ էֆ.» նիտա էյլէմիշլէր տիր: Սերովբէ էֆ. Դաւիթեան տախի Թիւրքճէ պիր նութգ իրատ էյլէմիշ տիր:

Հազըրուն մուամալիէյհի չէհրէ տավէթ իտէրէք, խուսուսի սուրէթտէ քիրալանմըշ օլան պիր վափօրլա րըխթըմա չըգմըշ վէ օրատան արապալար իլէ Առաջնորդարանա կիթմիշ տիր:

Ս. Մեսրոպեան մէքթէպի Թալէպէլէրի երգլէր իլէ մուամալիէյհի իսթիգպալ իտէրէք, Մինաս Չերազ էֆ. Ս. Ստեփաննոս քիլիսէսինէ էնմիշ վէ օրատա պիր նութգ իրատ իտէրէք, Թալիմ վէ Թահսիլ իլէ միլլէթիմիզ իչին վազիֆէշինաս ատամլար եէթիշտիրիլմէսի լիւզումունը վէ միլլէթին իթթիհատը Թապիիսի իլէ միւհիմ պիր մէվգը իհրազ իտիլմէյէճէկինի վէ ումում գավմլար իլէ պէրապէր տօսթանէ պիր սուրէթտէ եաշամանըն էհէմմիյէթինի իդզահ իթմիշ տիր:

Քիլիսէտէն չըգտըգտան սօնրա, Ս. Մեսրոպեան մէքթէպինէ կիթմիշ վէ օրատա տա երգլէր իլէ իսթիգպալ իտիլէրէք, օրասընը տա կէզմիշ վէ մուախխարէն Տ. Յակոբ եպսկ. վէ տիկէր զէվաթ իլէ զըլլար մէքթէպինի, խասթախանէյի վէ էյթամխանէյի զիյարէթ էյլէմիշ տիր:

Եօլէյին Քրամէր Բալլասը քէնտի չէրէֆինէ պիր զիյաֆէթ վէրիլմիշ վէ միւթէպէր զէվաթ հազըր պուլունմըշ, խարէճի ազահլար օլմըշ տըր: Մուախխարէն այնը ալայ իլէ Չերազ էֆ. վափօրա կէօթիւրիւլմիշ տիր:

—Ազգասէր Հայուհեաց Ընկերութիւնըն Թէչէքքիւլի իչին, Պէյօղլու քարօզիչի Տ. Համայեակ Սրբազանըն Թահթը րիյասէթինտէ վուգու պուլան իճթիմատա էքսէրիյէթ գատընլար հազըր պուլունմըշ վէ մուագգաթէն պիր տիւան Թէչքիլինտէն սօնրա, էքսէրիյէթ պիր մէջալա Թօփլամըշլար տըր:

Այըգ ապօնման իւթա իտէնլէրին ատէտի 300է պալիղ օլտուղընտա կէլէճէք իճթիմա վուգու պուլաճագ տըր:

—Պէյօղլունտա մուգիմ պագը Էրմէնի միւթէպէրանը՝ պէլէտիյէյէ միւրաճաաթլա, ինթիխապ իճրասընտա պագը եօլսըզլըգլար գարըշըլտըղը պէյան էյլէտիկլէրինտէն պէլէտիյէճէ էնինտէն ինթիխապ իճրասընըն գարար վէրիլմիշ տիր:

—Իզմիր կիւն էվվէլ Պուրկազը պիր Էրմէնի Ս. Փրկիչ խասթախանէսինէ պիլ միւրաճաա, Որբանոցտան պիր էօգսիւզ չօճուգ իսթէմիշ վէ ալմըշ տըր: Պիչարէ չօճուգ խասթախանէտէն ալըշարը չըգմաղը սըրատա, քէնտի հէմշիրէսի օրատա պուլունտուղընտան սօն տէֆա կէօրմէք իսթէմիշ վէ պիչարէ գըզ կէլաիկինտէ պօյնընա սարըլըպ աղլամաղա պաշլամըշ տըր: Պու մէնզարէ Պուրկազը զաթըն գալպինէ օ տէրէճէ Թէէսիր իթմիշ տիր քի, մէզգուրէ գըզը տա ճան էվլատը տէյու գապուլ էյլէմիշ օլուպ հէր իքիսինի պու կիւն պէրապէր ալարագ Պուրկազա կէօթիւրէճէք տիր:

—Արմաշ փոխ-վանահայրը Բաբգէն Վ. Կիւլէսէրեան, մէմուրիյէթինտէն Թաթիլ խըլընտըկընտէն Տ. Մեսրոպ Վ. Նարոյեան վանահայր վէքիլի Թայյին օլունմըշ տըր: Ս. Խաչ եօրթուսը միւնասէպէթիյէ Արմաշտա իճրա օլընան զիյարէթլէրէ Տ. Ստեփաննոս արքեպ. րիյասէթ իտէճէք վէ Տ. Գրիգորիս Սրբազան իլէ Տ. Ներսէս Խարախանեան, Տ. Մեսրոպ Նշանեան Վ.լէր, Տ. Տրրդատ քհն. Պօյաճեան հազըր պուլունաճագ տըր: Պու սէնէ Արմաշ զիյարէթճիլէրին ատէտի սաիր սէնէլէրտէն զիյատէ օլաճաղը զանն օլունըյօր:

—Սըվազ Առաջնորդը Տ. Թորգոմ Վ. պա Թէլէկրաֆ խըթիֆէսինը վէրմիշ օլտուղընտան, Բաթրիգխանէտէն Թէլէկրաֆլա իդզահաթ Թալէպ օլունըր: Էհալինին պիր գըսմը մուամալիէյհին խըթիֆասը գապուլ օլունմամասընը Բաթրիգխանէտէն Թալէպ էյլէմիշ տիր:

—Շէհր էմինի պէյ Թարաֆընտան մուավինի Թէվֆիգ պէյ, տիւն Գալաթա քիլիսէսինէ կիտէրէք, օրատա պուլունան Թաշրալըլարը կէօզտէն կէչիրմիշ վէ հէր կիւն զիյարէթ իտուպ օրատա պուլունանլարըն ահվալինի Թէֆթիշ էյլէմէսինի, ալթընճը տաիրէի պէլէտիյէ Թապիպինէ Թավսիյէ էյլէմիշ տիր:

—Ռուսիա սիկուրթա գումբանիասը էօմր չիւպէսի միւֆէթթիշի Օննիկ էֆ. Մինասեան Պրուսատան Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
ՓՈԽԱՆՈՐԴԱՐԱՆԻ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

Պէօյիւքտէրէյի մէջ կազմակերպուած Տիկնանց մասնախումբէն Ագնուափայլ Փուլիկ Դուրեան և Գ. Գաանակերեան Տիկինները իրենց երկու անգամ կատարած հանգանակութեան արդիւնք եղող 992 և 842 գրշ.ի գումարները յանձնած են Պատրիարքարանիս որ կը փութայ ի դիմաց բանոյ արժանաւոր և աքսորեալ ու գաղթականութենէ վերադարձեալ խղճալեաց խորին շնորհակալութիւնն յայտնել թէ հանգանակիչ մասնախումբին և թէ հանգանակութեան մասնակցող բարեսիրտ ազգայնոց:

*

Ռուբէն Գ. Պարսամեան անուն ազգայինն կը հրաւիրուի յառաջիկայ Երկուշաբթի օր, Սեպտ. 8. ժամը 5-6 գալ ի ատրիարքարան ինչ ինչ կարեւոր բացատրութիւններ տալու համար այն բողոքագրին պարունակութեան վրայ որ ինքը մատուցած է:

*

Փոխանակ Ամենապատիւ Իզմիրլեան Սրբազան Հայրիկի ընդ առաջ երթալու Իսկիւտարի Սելամիյէ թաղի ժողովրդեան կողմէ կատարուած հանգանակութեան արդիւնք եղող 8148 գրշ. 20 փր.ի գումարը, ինչպէս նաև Վանգի Պատուարժան ազգայնոց կողմէ իշխան Սապահէտտին էֆէնտիին ընդ առաջ երթալու համար վարձուած շոգենաւէն գոյացած հասոյթէն մնացորդ 2000 գրշ. յանձնուած են Պատրիարքարանիս՝ որ յանուն բանտէ ազատեալ և աքսորէ ու գաղթականութենէ վերադարձեալ թշուառ ազգայնոց խորին շնորհակալիքը կը յայտնէ թէ՛ հանգանակիչ և թէ՛ հանգանակութեան մասնակցող գթասիրտ ազգայնոց:

(Կնիք)

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ
ԱՏԵՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ա. Պետական կրաւակարգ եւ ազգերու հաւասարութեան սկզբունք:

Ա Տ Ե Ն Ա Խ Օ Ս
Յ. ՇԱՀՐԻԿԵԱՆ

Բ. Ազգերի համերաշխութիւն Արեւելքում:

Ա Տ Ե Ն Ա Խ Օ Ս
Պ ՎՌԻԹԻՐԱՍ
Տնօրէն «Նէօլօղօս» թերթի

Գ. Թուրքիոյ ներկայ քաղաքական վիճակը:

Ա Տ Ե Ն Ա Խ Օ Ս
ՖԱԶԼԸ ՊԷՅ
Անդամ Թուրք կոմիտէի

Տեղի կ'ունենայ Սկիւտար Թէքէի Թատրոնին մէջ կիրակի օր 7 սեպտ. երեկոյեան $8^1/_2$ին (ը. թ.)

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ է

Հ. Յ. Դաշնակցութեան
ՏԵՂԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԷ
Կ. Պոլիս, 4 Սեպտ. 1908

ԹԷՔԷ-ՊԱՇԸ

ԵԱԶԼԸԳ ՊԷԼԷՏԻՅԷ ԹԷԱԹՐՕՍԸ
(Ճումաա էրթէսի 6 սեպտ. 1908)

Պու աքշամ Մ. Ղօնտիէ Թարաֆընտան Թէշքիլ օլընան Ֆրանսըզ օբէրէթ գումբանեասը իլք լուպարթընը վէրէճէք տիր: Պու «Թրուբ»տա Բարիզ, Ռուան, Ճընէվրա վէ Նիս Թէաթրօլարընըն էն մէշհուր արթիսթլէրինին իւմինի կէօրիւկիւմիզտէն բէք միւքէմմէլ սուրէթտէ իճրաի սանաթ իտէճէքլէրինի Թէէմին իտէպիլիրիզ:

Պու աքշամ ալաֆըրանգա $9^1/_2$տա «Լա Մասգօթ» նամ ղայէթ պէլիղ օբէրէթ մէվգըի Թէմաշայա գօնուլաճագ տըր:

Եարըն, բազար աքշամը «Լը Պիօշ տը Գօռնըվիլ»: Տ. Ա.

ՍՕՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ՎԻԷՆՆԱ, 18սեպտ.— Վիէննատան վարիտ օլան Թէլէկրաֆլարա նազարէն, Սիւլէյման բաշանըն Թաշլըճատան հարէքէթի հագգընտաքի չայիաթ գաթիէն պիասըլ ու էսաս տըր:

Մուամալիէյհին հարէքէթի քէմալը սիւքիւն իլէ վագը օլմըշ, վէ Թաշլըճատա ասայիշ վէ հալը Թապիի ասլա խալէլտար օլմամըշ տըր:

ՍՕՖԻԱ.— Պուլկարիստան էմարէթի կէչօֆ հասըմանէ իթթիխազ իթմիշ օլտուղը խաթթը հարէքէթտէ պէրտէվամ պուլունըյօր, վէ հասըմանէ սուլհն Թէսվիյէսի իչին իլք ատըմըն Թիւրքիա Թարաֆընտան աթըլաճաղընը իւմիտ իտիյօր: Մամաֆիհ պու պապտէ Տէվլէթը Ալիյէնին Պուլկարիստան գօմիսէրլիկինէ Թայինաթ կէլմիշ, օրտուդը կիֆի, Տէրսաատէթտէն կէլէն խապէրլէրէ նազարէն մէսէլէյէ Թիւրքլէրին աթֆը էհէմմիյէթ իթմէտիկի անլաշըլմագտա տըր:

ՍԷՆ ՊԷԹԷՐՍՊՈՒՐԿ.— Պու կիւն գօլէրատան 308 միւսապ վէ 116 մէֆիյաթ վագը օլմուշ տըր:

ԼՕՆՏՐԱ.—Կէչէնտէ զէվճէսի գաթլ օլունան ժէնէրալ Լիւապա՝ գաթլ վագաասընտան տօլայը հագգընտա չիւպհէ խըլընմէսի իւզէրինէ ինթիհար իթմիշ տիր:

ԹԷՊՐԻԶ.— Բրէնս Ախէտտէվլէ՝ իխթիլալճըլարա խիլաֆէն պիր իւլթիմաթօմ նէշր իտէրէք, ասիհալըրը Թէսլիմ իթմէլէրինի, աքսի Թագտիրտէ քէնտի մահալլէլէրինի Թօբա Թութաճաղընը պէյան էյլէմիշ տիր: Իխթիլալճըլար՝ գարշը գօյմագտա սէպաթ իտէճէքլէր տիր:

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ

ԲԱՐԻԶ, 18.—Հիւքիւմէթ ֆօնտօլարը իւզէրինտէ բիյագա Թէվթկոն իպտէ, մուամէլաթ էհէմմիյէթլի տէյիլ տիր: Ֆրանսըզ բանթը 96տա տըր: Օսմանլը էսհամը սահա էյլի տիր: Տիւքի խապէրլէրին միւսպաթլըղը օլտըգը անլաշըլմաղլա պաշլամըշ տըր:

ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
ԱՂՋԿԱՆՑ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Գիշերօթիկ և ցերեկեայ, 12 տարուան կատարեալ ընթացքով 3 տարի մանկապարտէզ (երկսեռ), տարրական դասընթացք (երկսեռ), միջին դասընթացք (միայն աղջկանց), բարձրագոյն և երկրորդական հինգ տարուան ընթացքով (միայն աղջկանց):

Բազմաթիւ Պոլսեցի և գաւառացի ազգասէր ծնողաց առաջարկին վրայ, Սկիւտար-Իճատիյէի կեդրոնին մէջ Սհարոն էֆ. Գալուստարեանի նորակառոյց օդասուն և բարձրադիր ընդարձակ շէնքը գնեցինք, հոն հաստատուեցանք և բացինք մեր աղջկանց Բարձր-Երկրորդական վարժարանը, ուր ազգային և ընտանեկան ընտիր դաստիարակութիւն մը պիտի տրուի, ձեռնհաս և պարկեշտ Հայ և օտարազգի ծանօթ ուսուցչաց ձեռամբ: Բացի կրօնական և բարոյական ուսուցումէ և մայրենի լեզուէ, խնամով պիտի աւանդուին Թուրքերէն, Ֆրանսերէն և Անգլիերէն լեզուներն բոլորովին նոր և մանկավարժական դրութեամբ, ինչպէս նաեւ ուսողական բնագիտական և բնապատմական, աշխարհագրական և պատմական ճիւղերն, գեղարուեստական, ձեռարուեստի դասերն ձայնական և գործիական երաժշտութիւնն բաղձացուած եղանակաւ:

Վարժարանը կը բացուի Սեպտ. 1ին: դասախօսութիւններն կը սկսին նոյն ամսոյ 8ին Բշ. օր:

Կը հրաւիրուին պատ. ծնողք և պաշտպանք մինչև 1 Սեպտ. դիմել արձանագրութեան համար Տնօրէնութեանս, որ ամէն օր մինչև կէսօր կը գտնուի իր բնակարանը, Սկիւտար - Իճատիյէ, Փայտէրլի օղլու փողոց, թիւ 13: Պայմանք դիւրամատչելի: Հին գաշակերտով դասարանները պիտի բացուին: Չափահաս օրիորդներ մասնաւոր ճիւղերու կրնան հետեւիլ:

Հիմնադիր-Տնօրէն
ՊԵՏՐՈՍ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
10—5

ԻՀԹԻՅԱԹ ՍԱՆՏԸՂԸ

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՅՆ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ՇԻՒՊԷՍԻ
Գալաթա վէ Սթամպօլ

Սէրմայէսի 130 միլեօն գուրուշ քեամիլէն մէտֆուն տըր

ԻՀԹԻՅԱԹ՝ ԹԱԳՐԻՊԷՆ 38,000,000 գուրուշ տըր.

Պալըճա չարթլար չունլար տըր

Թէսլիմաթ՝ ալթուն ղրշ. իւզէրինէ օլաճագ տըր, վէ 50 ղրշ.տան աշաղը Թէսլիմաթ գապուլ օլունմայաճագ տըր:

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՅՆ՝ պու կիւնքի գարարա կէօրէ եալընըզ 1000 լիրայա գատար մէպլաղ Թէսլիմ իտէն իչին 100 տէ $3^1/_2$ վէ պու միգտարը Թէճավիւզ իտէն պալըղէսի իչին անճագ 100 տէ 3 ֆայիզ վէրէճէք տիր. մամաֆիհ, բարա Թէսլիմ իտէճէք զէվաթը 15 կիւն էվվէլ մահալլի կազէթալարը իլէ խապէրտար իթմէք չարթըյլա մէզքիւր ֆայիզի Թէնզիլ վէ եա Թէզիտէ մուխթար տըր:

100 լիրայի Օսմանիյէտէն աշաղը օլան Թէսլիմաթ՝ իսթէնիլտիկի անտէ իատէ օլունապիլիր:

Պունտան եօզարըգի մէպլաղլար՝ էվվէլճէտէն վէրիլէճէք պիր Թահրիրի իշարա Թապի տիր չեօյլէ քի,

Լիր. Օսմ.տէն	Լիր. Օսմ. յէ գատար	
100	150	3 կիւն էվվէլ
151	200	6 « «
201	500	10 « «
501	1000	15 « «
1001 վէ պունտան եօգարը իչին		30 « «

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՅՆ՝ իսթէտիկի անտէ ճըզդանտա կէօրիւլէն ալաճաղը սահիպը մէվտուաթա Թէէտիյէ իտէրէք, մէրգումըն հիսապընը գապամագ հագգընը մուհաֆազա իտէր

ՎԻՆԷՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՅՆ՝ ագըլպալըղ օլմայան նամընա տախի ճըզդան վէրէպիլիր՝ պու Թագտիրտէ մէէխուզաթը անճագ էվվէլճէ Թային խըլընան վէքիլ վէ եա վարիսի իճրայէ սէլահիյէթտար տըր:

Իհթիյաթ սանտըղընտան մաատա Վինէր Պանգ Վէրայն պանգա մուամէլաթը տախի իճրա իտէր:

ԹԻՃԱՐԻՅԷ

ՏԷՖՍԻԼԱՏԷԹ

ԹԻՃԱՐԷԹ ԲԻԱՑԱՍԸ

ՊՈՒՂՏԱՅ	Բարա
Պիրինճի պէյազ օգգասը	50 -
Իքինճի » »	48 -49
Մախլութ »	47 -
Զավտարը »	46 -
Սէրթ պիրինճի »	48 -49
» օրթա »	47 -
Մախլութ սէրթ »	46 -

Պու կիւն վակօն Անատօլը վէ վակօն Րումէլի պուղտայը վիւրուտ իթմիշ տիր:

ՈՒՆ	Ղրշ.
Էերլի գըրմա Ա. չուվալ	099-
» » Բ. »	97-

ՔԷԲԷՔ

Օգգասը 21 - բարա:

ԱՐԲԱ	
Տանիւպ քիլէսի	15 -19
Րումէլի վէ Մէրսին	$14^3/_4$-$15^1/_4$
Մըսըր Ալէքսանդրիա իչին պուրատա վափօրա Թէսլիմ բարա	$38^1/_2$-39
Էերլի սարֆիյաթը իչին »	38 -

ԲԱՄՊՈՒԳ ԲԻԱՑԱՍԸ

Լիվրբուլ 15 սեպտ.

Ցուլիս օգոստ.	4.64
Հոկտ. նոյեմ.	4.60

ՊՈՒՂՏԱՅ ԲԻԱՑԱՍԸ

15 սեպտ.

Նիւ-Եօրգ հազըր	101.3.4
» յուլիս իչին	105.3.4
» փետր. »	103.3.4
» սեպտ. »	102.1.2
Լիվրբուլ հազըր	
» սեպ. »	7.4.3.4
» յուլիս »	7.5.7.8
Չիգակօ հազըր	
» սեպտ. »	95.
» յուլիս »	9.5.12

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 18 սեպտ.

Ինկիլիզ էսհամը Իսկ, լիր.	085.68
Օսմ. էսհամը Իւնիֆիէ	93.45
» » » գարանտը	93.75
Օսմանլը Պանգասը	18.75
Րուս 4	87.50
Պուլկար խաթիգրազը	102.
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25.26

Բարիզ 18 սեպտ.

Ֆօնսօլիտէ Իւնիֆիյէ աչըլըշ	95.70
» » գարանտը	95.90
Ֆրանսըզ էսհ. 3 ֆր.	096.
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	174.50
Օսմանլը րէժիսի էսհամը	423.
» Պանգասը	725.
Րուս 1906	099.05
Գրէտի Լիօնէ	1229.
Իթալիա էսհամը	104.10
Սրաննօլ	96.50
Թրանսվաալ	66.
Գամպիօ իւչ այ վատէ	25.12

Վիէննա 18 սեպտ.

Լօնտրա իւզէրինէ Գամպիօ	239.40
Րումէլի չըմէնտըֆէրի ֆր.	185.50
Օսմ. Րէժի ագսիօնը ֆր.	397.

Պէրլին 18 սեպտ.

Րումէլի չըմէնտըֆէր (մարք)	145.90
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20.31

—օ—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Իւնիֆիյէ տիւն ագշ. գաբ.	101.31
» » էն եիւքսէք	101.34
» » էն աշաղը	101.08
Պու սապահ աչըլըշ	101.29
Րում. չըմ. ագչամ. գարանտը	$173.^5/_8$
» » էն եիւքսէք	$174.^1/_4$
» » էն աշաղը	$172.^5/_8$
» » աչըլըշ	$173.^1/_2$
Րէժի ագսիօնը Լ. Օս.	18.50
Նէճիֆ Բէօֆա Թրամվայ չիրքէթի հիսսէ սէնէտաթը Լ. Օ.	2

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Թրամվայ	07.80
Ժուրնալ	3.85
Օպլիկասիօն Թրամվայ	475.
Ասիւրանս Օթօման	4.05
Լօրիօմ	58.
Պանք Նասիօնալ տը Կրէս	414.
Թրանսվաալ	062.20
Զաթրէթ	20.
Գրէտի Ֆօնսիէ էժիբսիէն Ա.	284.
» » » Բ.	248.50
Րըխթըմ Թահմիլաթը ք.ք.	431.
Պալեա	46.
Գ[illegible]	039.
» Օրաինէր	0.4.
Անատօլու չըմ. ագսիօնը	14.70
Շիր. Խայրիյէ հիսսէ. Լ.Օ.	39.
« « Համիտիյէ	3.07

ԱԳՉԷԼԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղր.տան	Ղչ. Բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	107.16
Մէճիտիյէ	101.10
Ինկիլիզ լիրասը	109.28
Ֆրանսըզ լիրասը	87.12
Բօլ	091.
Գրիմիզ ալթունը	50.
Ֆարպօն գայմէսի	8.70
Լօնտրա չէք	109.35
Բարիզ չէք	22.87

ՄԷՍՈՒԼԸ ԿԱԶԷԹԱ
ՅԱԿՈԲ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայ Շահանէճէ պիր սէնէի քեամիլէ զարիֆնատա միւպայէա օլունաճագ սօղան տագիգ սապուն, չէքեր մէվգբի միւնագասայա վագ օլընաճաղընատան չէրսիթը միւթէֆէրիայը անլամագ վէ միւնագասայա տանիլ օլմագ իսթէյէնլէրին եիւզտէ օն նիսպէթինատ թէէմինաթ ազչէսինի վէ եա միւթէէպէր քէֆալէթինամէյի միւսթասրուպէն նիհայէթ սաաթ օնա գատար Խազինէի ճէլիւէի միւշարիւէյհայա կէլմէլէրի։ 3—3

3 իյուլ 324

ԳՐԷՏՐ ԼԻՍՆԷ

1863 ՏԷ ԹԷՂԻՆՍ ՕԼԸՆՄԸՆ ՏԻՐ ԱՆՈՆԻՄ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

ՕՂԻՄԱՅԷՍԻ 250,000,000 ՖՐԳ.

ՔԵԱՄԻԼԷՆ ԹԷԷՏԻՃԷ ՕԼԸՆՄԸՆ

Մէրքէզը իտարէխանէ՝ Գալաթատա Գարաքէյսէ եէնի խանատա։

Պէյօղլունատա Ճատատէի Քէպիրթաշ Ն. 335

Սթանպօլատա Սուլթան Համամ եատէսինէ Ալլահվէրթի խանընատա։

Մէրքէզ իտարէխանէսինէ չիւպէլէ. բիմիզ պիլէնիմէլէ պանդա մուամէլաթը. նը իյիա բէրէ։

Մէրքէզ իտարէխանէսինէ վէ քէղա Պէյօղլու չիւպէսինատ պուլունան ֆիրա. լէգ ոէմիր գոցայար կէրէք մէթատէթ վէ կէրեք իսթիրիր իյիտ ֆիկէթիլէ բէգապէթին ֆէվգէնատ զուլընմագատ ամը։

Գալաթատաքի մէրքէզ իտարէխանէ. սինէ Պէյօղլունատաքի չիւպէտատ հէվա. լէնամէ համիլէրինին թատիրը էմրինի սուլօնլար վէրիլէմէգ ամը։

Սթանպօլատաքի չիպէ էշնա վէ թիւ. ար էմրատաը բուգէրինէ ավանս ներս. բէքիլէ բարա եդրազ էթիէկի գէպի, Սիրգէճիատաքի ատարընա տա էտանէթ օսկէթիլէ եշնա վէ էմրատի մէգթիւ. օէնի գատու վէ վագ իտէր

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1324 սէնէսի շէհրը մագիսին 1ինճի կիւնիւնատն իսթիպարէն իշարը ա. խիրէ ատկին, Ատատուրա Սամանը տէ. միր հօր գաթարարընա թէսատիֆ իսթմէգ իւզրէ Մալմէկիպ իւլ Ատապար պէյնինատ ամէտշիտ իսէնէգ սէվարինը միւլթէճավիրէ վարօրարընին վագթ ու հարաքէթլէրի։

Սարիլը Եէնի Ճոճ այրէլը աբ

Սմ.	Տէ.	Իսկէլէլէրին էսամիսի	
* 9	47	Հէյդ.էն Պ. Ատա Մալթ.	
** 10	16	» »	»
11	23	Պ. Ատատան Մալթէէ	
12	28	Պ. Ատատան Մալթէէ	
2		Հէյ.էն Մալթ. պիլթէս.	
2	55	Պ. Ատատան Մալթէէ	
4	30	Հէյ.էն Պ. Ատա Մալթէէ	
5	50	Պ. Ատատան Մալթէէ	
8	24	Հէյ.էն Պ. Ատա Մալթէէ	
11	5	Պ. Ատատան Մալթէէ	
12	15	Հէյ.էն Պ. Ատա Մալթէէ	
10	56	Մալթ.էն Պ.Ատա պիլթէս	
12	02	»	»
1	25	»	» Հէյպէլի
2	25	»	»
3	33	»	» Հէյպէլի
5	18	»	»
6	33	»	» Հէյպէլի
10	19	»	»
11	30	»	» Հէյպէլի
1	45	»	» »

(*) Իշպու սէֆէր մայիսին 19ընէը կիւնիւնատն իսթիպարէն 18 յուլիս թարիխնատ գատար տէվամ էյլէյէճէք տիր։

(*) Իշպու սէֆէր մայիսին 18ինճի կիւնիւնէ գատար տէվամ իտուպ եէնէ 19 յունիս թարիխնատն իճբարի սէֆէր իտէճէք տիր։

MARQUE DÉPOSÉE

ՊԱՐԻ ՆԱՄ ԱՄԷՐԻԿԱՆ ԷՆ ՍԱԳԼԱՄ ՎԷ ԶԱՒՈՒՆ ԱՃԱԳ ԳՈՊԻԱՐԸ

ԷՐՔԷՔԼԷՐԸ, ԳԱՏՇՆԱՐԱ

Վէ

ԶՕՃՈՒԻԳԼԱՐԱ

ՄԱԽՍՈՒՍ ՄԻՒՐԻՄԻԼ ԵԱԶԼՂԱ ԲՕԹԻՆԼԷՐԻ ԳԱԼԱԹԱՏԱ

ԹԻՐԻՆԿ

մանաւորապես գուլտուր։ 30—23

ԻՐ ՊԱՀԱՐԲԻ ՄԱՐԻՄԻՄ

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ՍԻԱՀԷՐԼԷՐ

Անատուլու լիմանլարընա Գալաթա Սարայը, Ցէրատատէք Իզմիր, Սէլանիք Շէրրա, Բէյրութ, Բաթիրատ, Մարսիլիա Հավր, Ցիւնգէրգ, Լանտրա վէ Ջերսէ. սէթ իլէ Սարջա վէ Մարսր սրասրդնա մանթարատ։ Լէգ։

ՎԻՐՕՒՏԻՆԷ ԳԷՊԼԷՆԷՆ ՎԱՊՈՐԼԱՐ

Ալաֆ. սեպտ.ին 7ինէ բ. էր. կիւն. Գալաթատա՝ Մարսիլիա.

Ալաֆբանկա սեպտ.ին 14ինճի բպ. էր. կիւնիւ «Ցանիս»ի Գարատէնիզէ։

Ալաֆր. սեպտ.ին 13ինճի բ. գատ կիւնիւ «Գոֆ.»ի՝ Մարսիլիատա։

Ալաֆր. սեպտ.ին 9ինճը չարշէնպէ գէչմէզ «Մարքուիզ»Սուրիա խարիթէն ատա։

ՀԱՐԻՊԻՆ ԻՏԷՆԱԼԻ ՎԱՊՈՐԼԱՐ

Ալաֆր. սեպտ.ին 14ինճի բպ. էրթէսի գէչմէզ ալաֆբանկա սաաթ կաւ գատ. թան Օսէրանէ սիվար օլմազը «Գոֆիտ» վապորը՝ Սանտա Թէրէզա ատա մի Գալաթատա։

Ալաֆր. սեպտ.ին 5 ինճի կիւն. էր. կիւնիւ գէչմէ ալաֆ. սաաթ կաւ գատ. թան Լէվանէնէ սիվար օլմազը «Մ. ատ» վապորը՝ Բոնատիա. Ջ Նուգոլ, Սէլանիք. Շէրրա, Բաթիրատ, Մարսիլիա. Հավր, Ցիւնգէրգ վէ Լանտրայա։

Ալաֆր. սեպտ.ին 10ինճը բէնճշէպ. կիւնիւ գէչմէ ալաֆր. սաաթ կաւ գատ. թան Գոլֆինանտէնէ սիվար օլմազը «Մ-թուլէն» վապորը՝ Իզմիր, Բէյրութ, Նապուլի վէ Մարսիլիատա։

Ալաֆր. սեպտ.ին 7ինճի բ. էր. կիւնիւ էյլէնէճէ սանրա ալաֆ. սաաթ կաւ գատ. թան Թէնէնէ սիվար օլմազը «Պալատատ» վապորը՝ ազարատատ սազրատա Օռէտատա։

Գումբանիր. սազրատատ սազրատա Բաթիրդ, Լանտրա. Էջ. Լէգէն Հէնտամ վէ Գարթ Լանտ Մարսիլիա. Լէգ Փէրանէն ... սաաթ գէչմէ ... Գալաթատա։

Գինճ Հավր. Գարթ. Լանտ. Ֆ. Մարսիլիա. Գարթ. Լանտ. Ֆ. Գինճ Հավր. Գարթ. Լանտ. Ֆ. Գինճ Հավր. Գարթ. Լանտ. Ֆ. Գինճ Հավր